rating group

rating online

Грудне вигодовування: практики, мотивація, бар’єри, стереотипи

Крос-аудиторне опитування мам, жінок, лікарів в Україні

Листопад-грудень 2025

Методологія

- *Вибірка:*
  - **970 мам дітей віком від 0 до 2 років** (зокрема, 450 – мами дітей віком 0-6 місяців і 520 – мами дітей віком від 6 місяців до 2 років)
  - **792 інших жінок** (включно з жінками старших дітей, бабусями, жінками без дітей)
  - **220 педіатрів і сімейних лікарів**, які працюють з дітьми з народження (які мали на прийомі таку дитину за останні кілька місяців, проведене з використанням платформи Helsi.me)

- *Терміни проведення:* листопад – грудень 2025

- Дослідження профінансовано Rating Group.

- *Авторки* дослідження: Тетяна Скрипченко, заступниця директора Rating Group (мама дитини 1 рік); Маріанна Ткалич, CEO Rating Lab, доктор психологічних наук, (мама дитини 17 років); Анна Махницька, консультантка з грудного вигодовування і дитячого сну, членкиня USCARA, мама 6 дітей.

Метод опитування: CAWI
(Computer-Assisted Web Interview) – онлайн-опитування, респонденти отримують анкету та самостійно її заповнюють на платформі **Rating Online**

Про технологію Family 360°
Команда Rating Group започаткувала технологію Family 360° для сімейних опитувань, де в центрі – дитина та її середовище, а опитування проходять батьки, члени родини, в окремих випадках – вчителі, лікарі, психологи тощо.

Рівень грудного вигодовування

На якому годуванні дитина віком 0-6 місяців (була/є зараз)

© Rating Group | Усі права захищені

Опитування мам

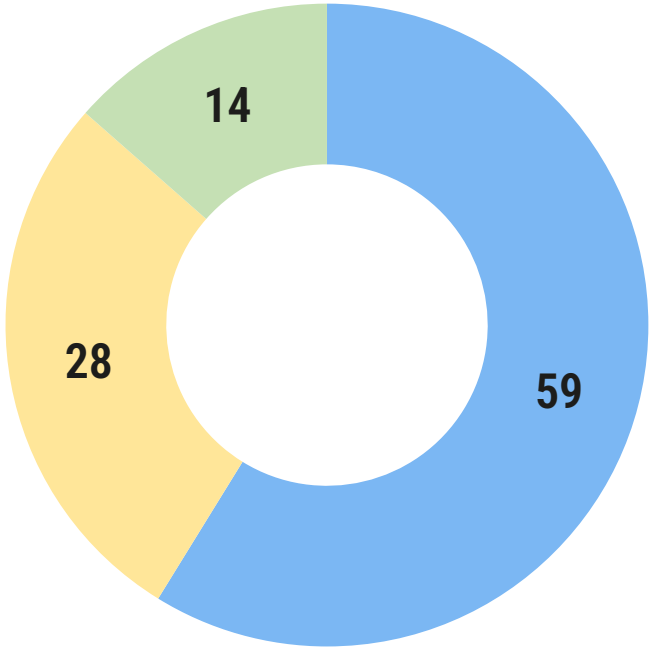

- Грудне вигодовування
- Штучне вигодовування (суміші)
- Змішане (грудне вигодовування + суміш)

На якому годуванні дитина віком 0-6 місяців (була/є зараз)

© Rating Group | Усі права захищені

Опитування мам

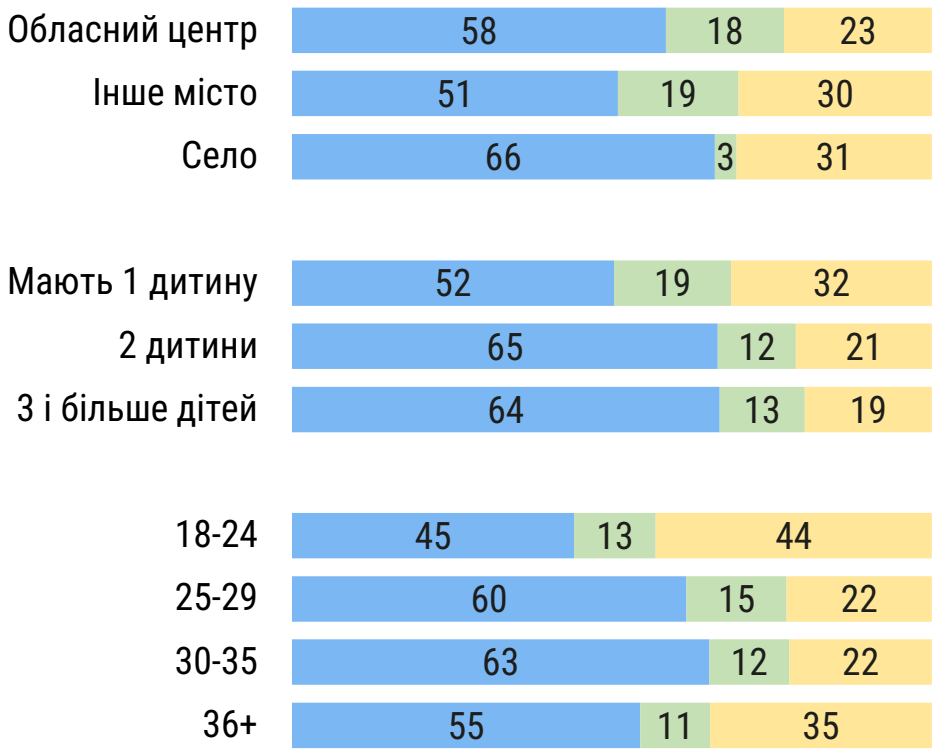

- Молодші мами, мами вперше, а також мешканки малих міст, постійно працюючі – рідше мають грудне вигодовування.
- Наявність ГВ/ШВ не корелює з фінансовим становищем сім'ї

Примітка: досліджувався спосіб основного годування дитини, додатково виключне вигодовування (без допоювання чи прикорму) не вивчалось.

На якому годуванні дитина віком 0-2 роки

© Rating Group | Усі права захищені

Опитування мам

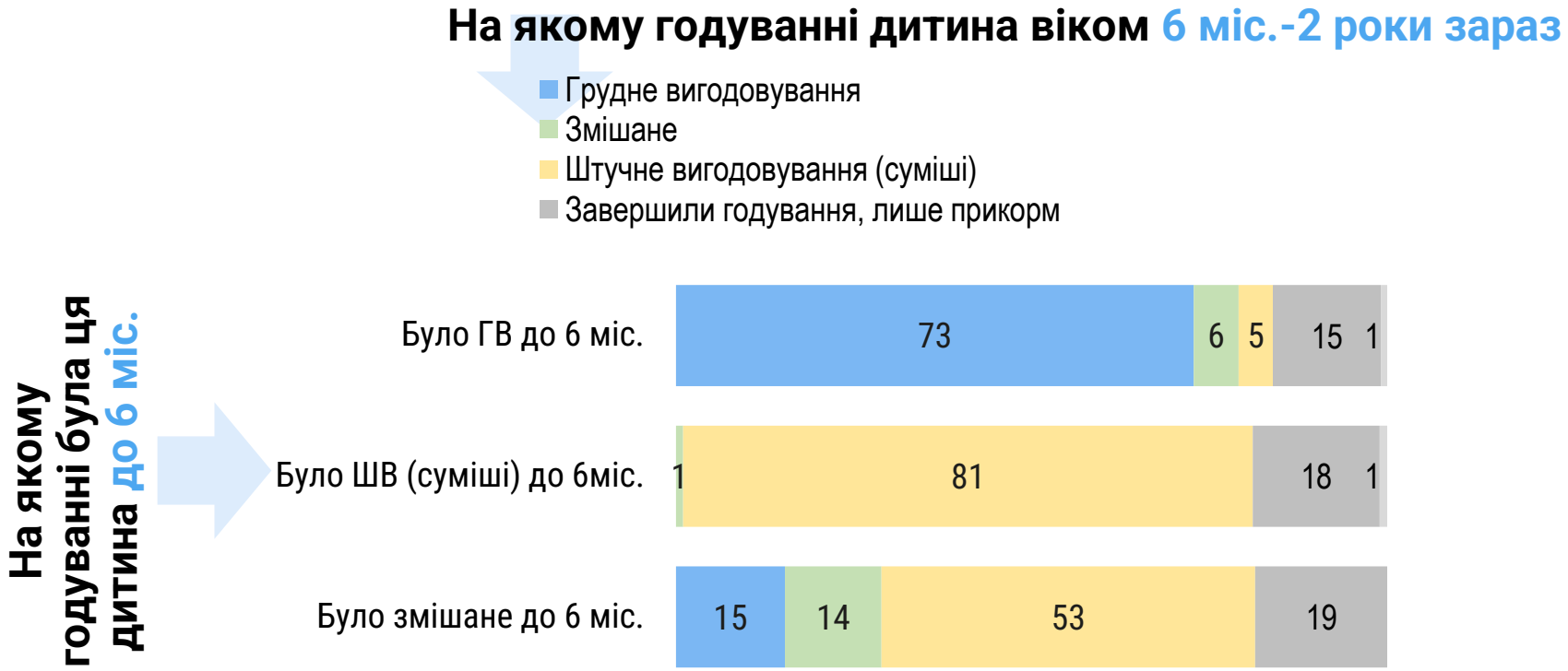

Більшість дітей, які були на змішаному годуванні до 6 місяців, після півроку переводять повністю за суміш

Опитування мам

Якого годування Ви переважно дотримуєтесь:

© Rating Group | Усі права захищені

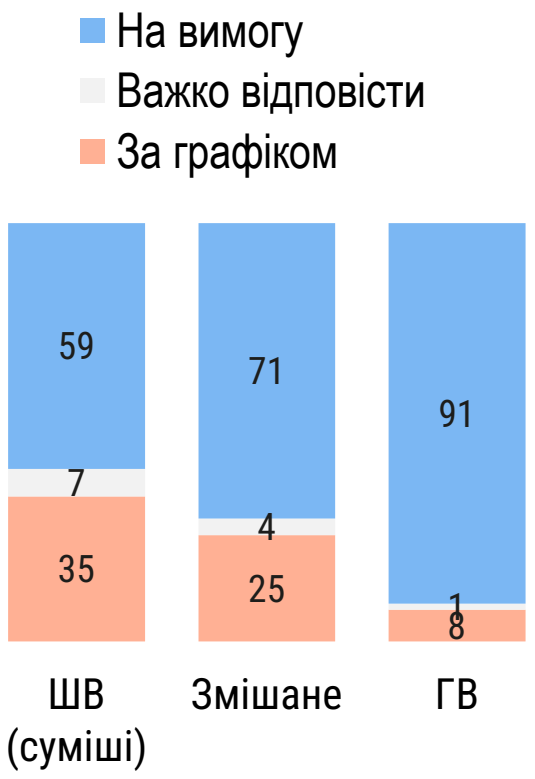

Як саме Ви зазвичай годуєте дитину грудним молоком:

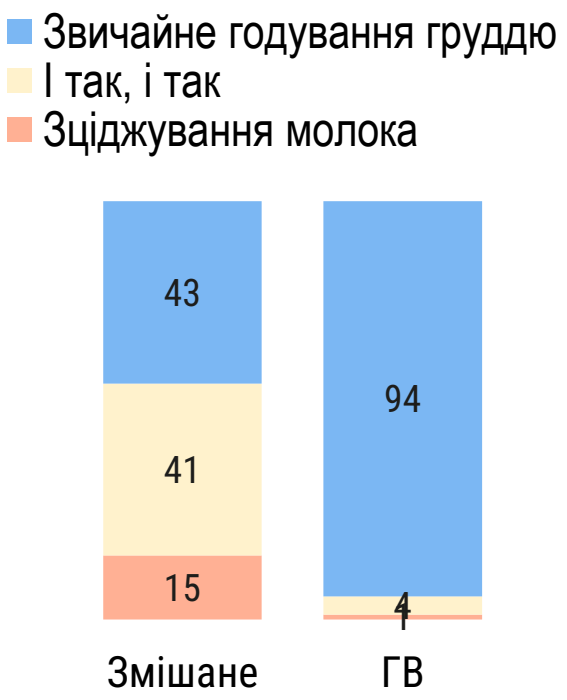

Чи користується Ваша дитина дурником?

(соскою, «пустушкою»)

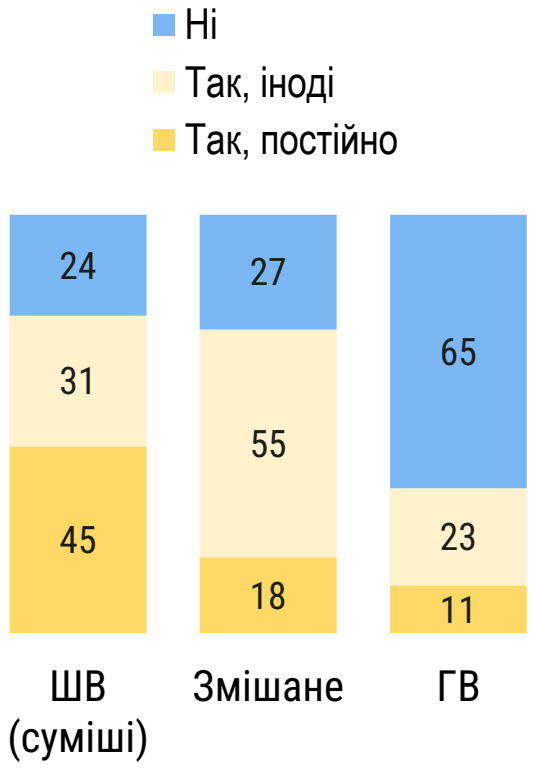

Підтримка матері у налагодженні грудного вигодовування

Чи було у Вас **прикладання дитини до грудей у першу годину** після народження?

© Rating Group | Усі права захищені

Опитування мам

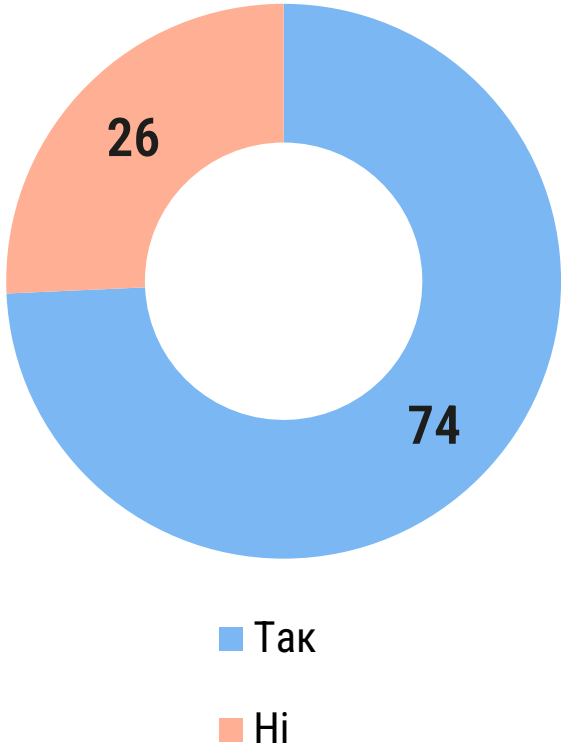

Чи допоміг Вам **персонал пологового** у налагодженні грудного вигодовування, правильного прикладання?

Майже усі опитані (98%) народжували у державній лікарні. У 26% мам не було прикладання дитини до грудей у першу годину після народження. 27% не отримали допомоги від персоналу пологового у налагодженні годування.

Чи відчули Ви **підтримку від близьких**, рідних у процесі налагодження грудного вигодовування?

© Rating Group | Усі права захищені

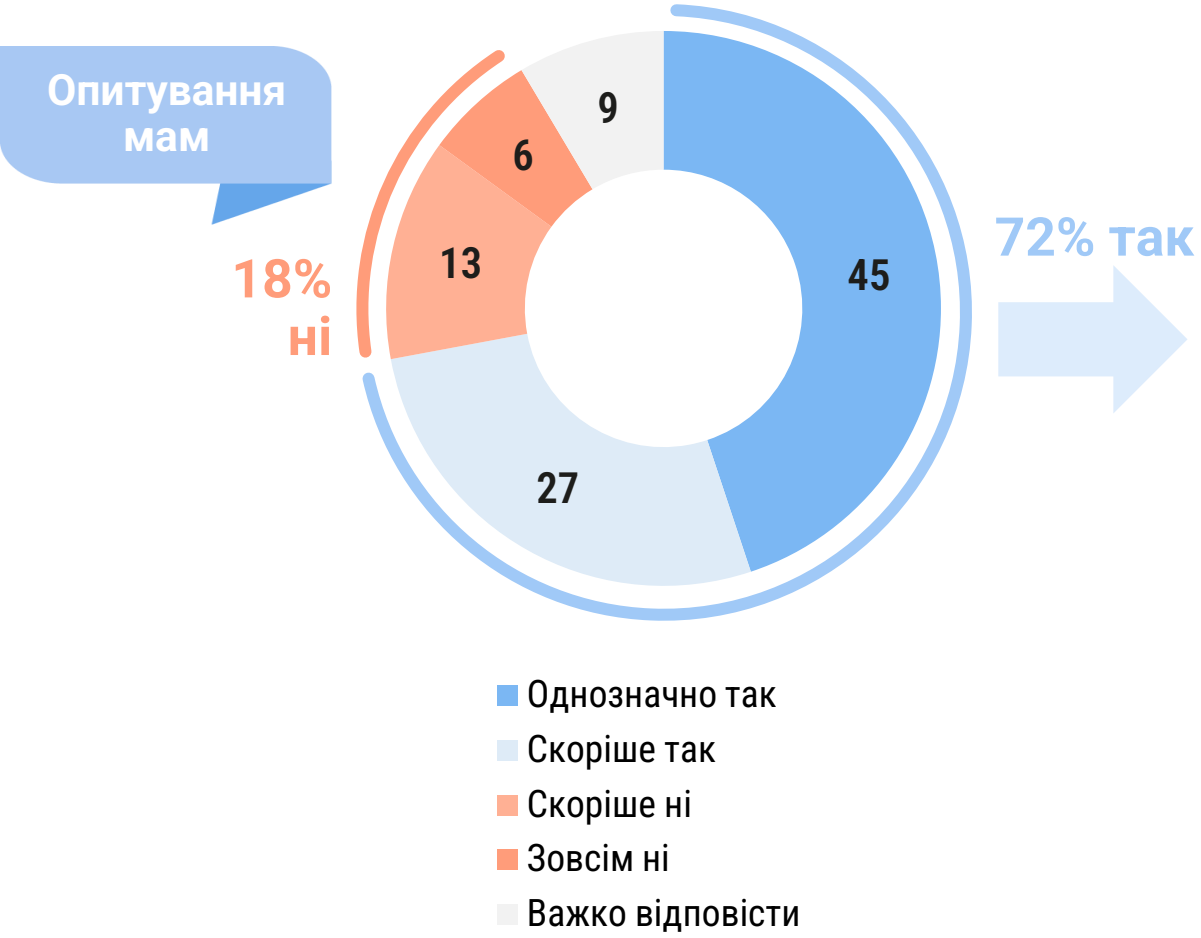

Чия підтримка Вам найбільше допомогла?

Серед тих, хто отримав допомогу від близьких, найважливішою була саме підтримка від чоловіка (партнера)

Чи надавав вам хтось консультацію стосовно грудного вигодовування поза пологовим будинком?

© Rating Group | Усі права захищені

Опитування мам

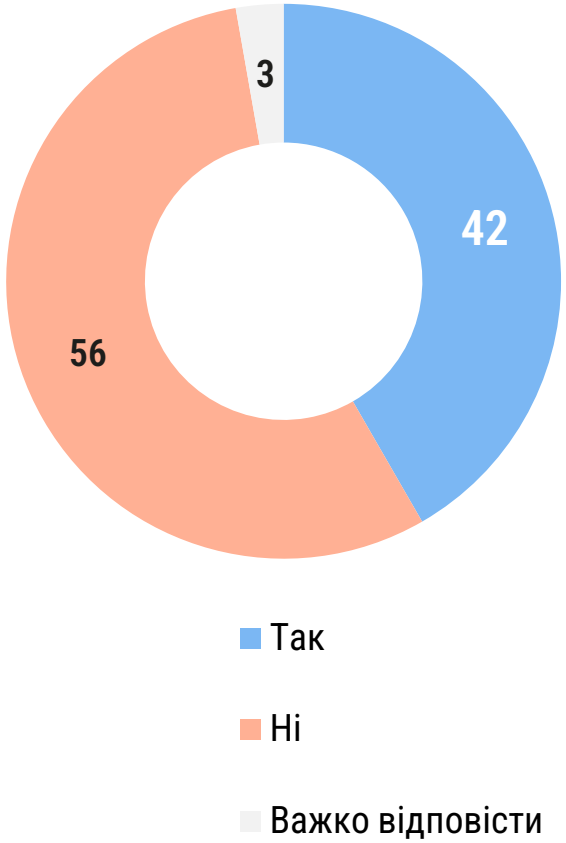

Серед тих, хто отримував консультацію поза пологовим будинком.

Хто саме це був?

Декілька відповідей

До приватного консультанта звертались частіше мешканки великих міст та ті, хто вперше став мамою

Вплив підтримки фахівців на наявність грудного вигодовування

© Rating Group | Усі права захищені

Опитування мам

Рівень (%) грудного вигодовування серед такої категорії

Допомога у пологовому

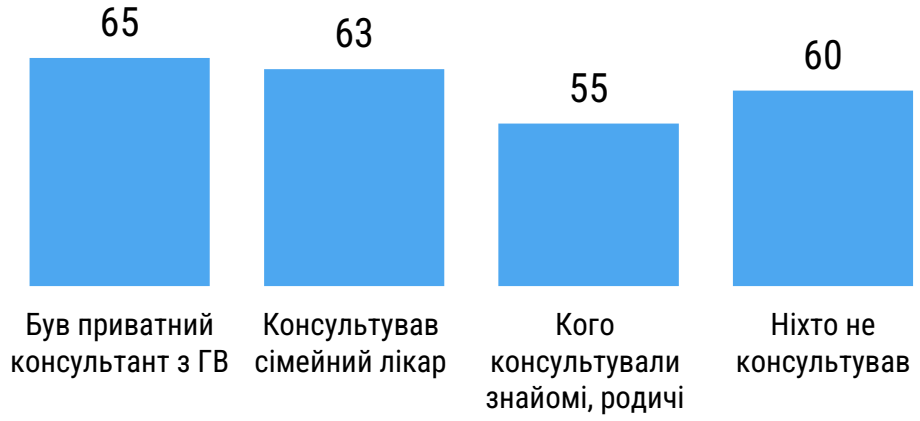

Хто консультував поза пологовим

«Лікарі сказали що для недоношених краще суміш - вона більш калорійна. Тому я випила каберголін і молоко перегоріло»

«я наймала консультантку по ГВ онлайн, був довгий супровід в продовж 10 днів +- щоб налагодити ГВ одразу після народження. Це найкраще було рішення.»

Вплив підтримки близьких на наявність грудного вигодовування

© Rating Group | Усі права захищені

Опитування мам

Допомога від близьких

«Коли народився син, донці ще не було двох років. І це було важко. Чоловік на роботі. Я сама з двома дітьми. Допомагати нікому. А він постійно хотів їсти. Спочатку це було догодовування. А після 6 міс. повністю на суміш. Чесно? Я шкодою. Третя дитина буде виключно на грудному)»

rating group

Рішення про переведення дитини на суміш

Коли саме Ви почали годувати/догодовувати сумішшю дитину?

Серед тих, чия дитина на штучному або змішаному вигодовуванні

© Rating Group | Усі права захищені

Опитування мам

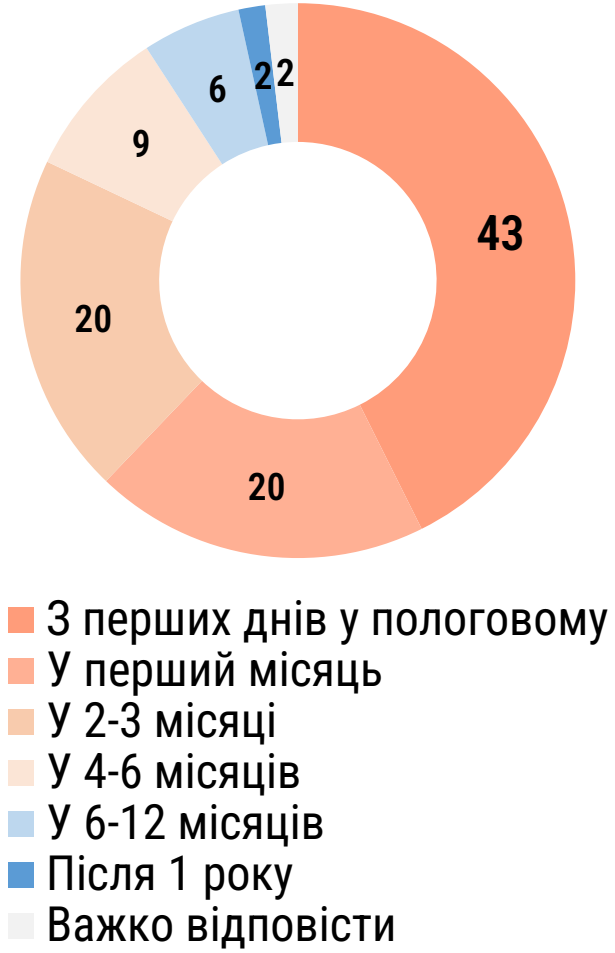

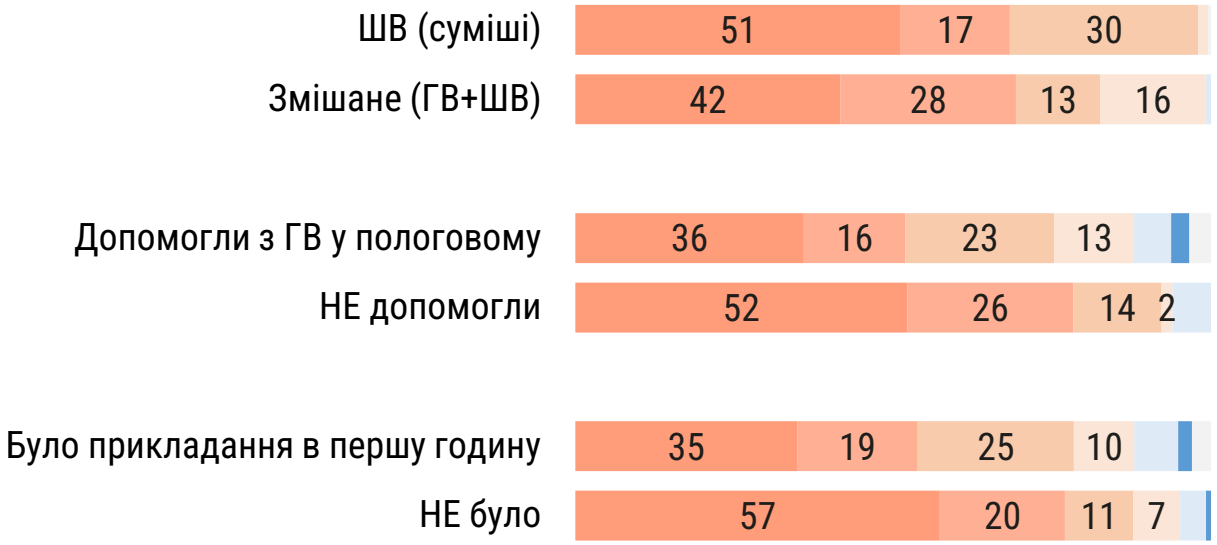

Опитування мам

Рішення щодо переведення на суміш було для вас:

Серед тих, чия дитина на штучному або змішаному вигодовуванні

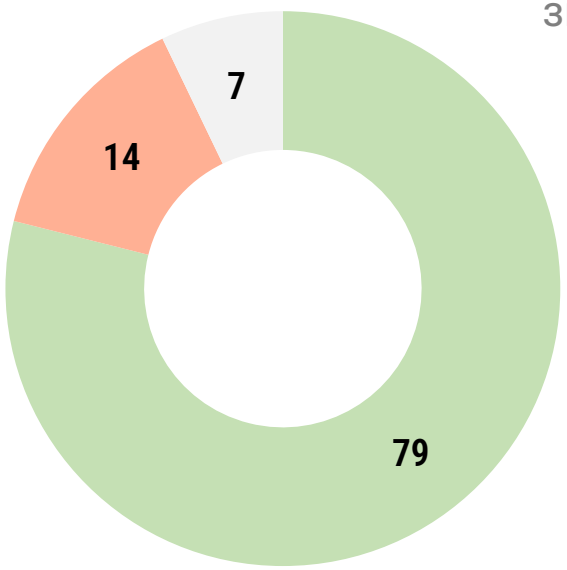

- Скоріше вимушеним рішенням
- Скоріше рішенням за власним бажанням
- Важко відповісти

© Rating Group | Усі права захищені

Рішення щодо переведення на суміш Ви прийняли:

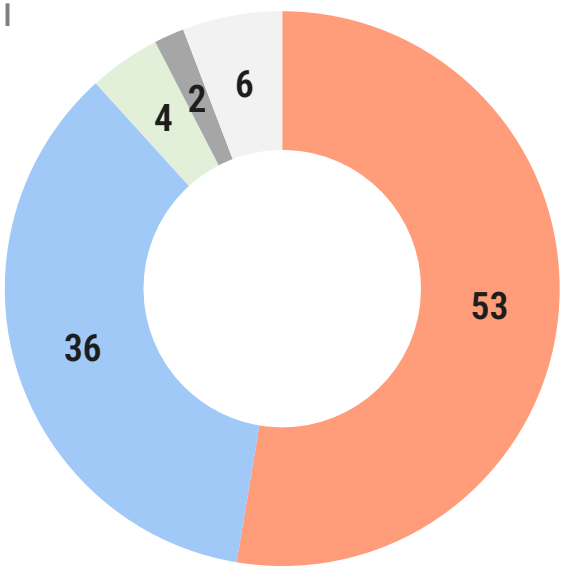

- Самостійно
- За порадою лікаря-педіатра
- За порадою іншого фахівця
- За порадою знайомих, родичів
- Важко відповісти

Що було головною причиною чому Ви перевели дитину на суміш?

Серед тих, чия дитина на штучному або змішаному вигодовуванні

Опитування мам

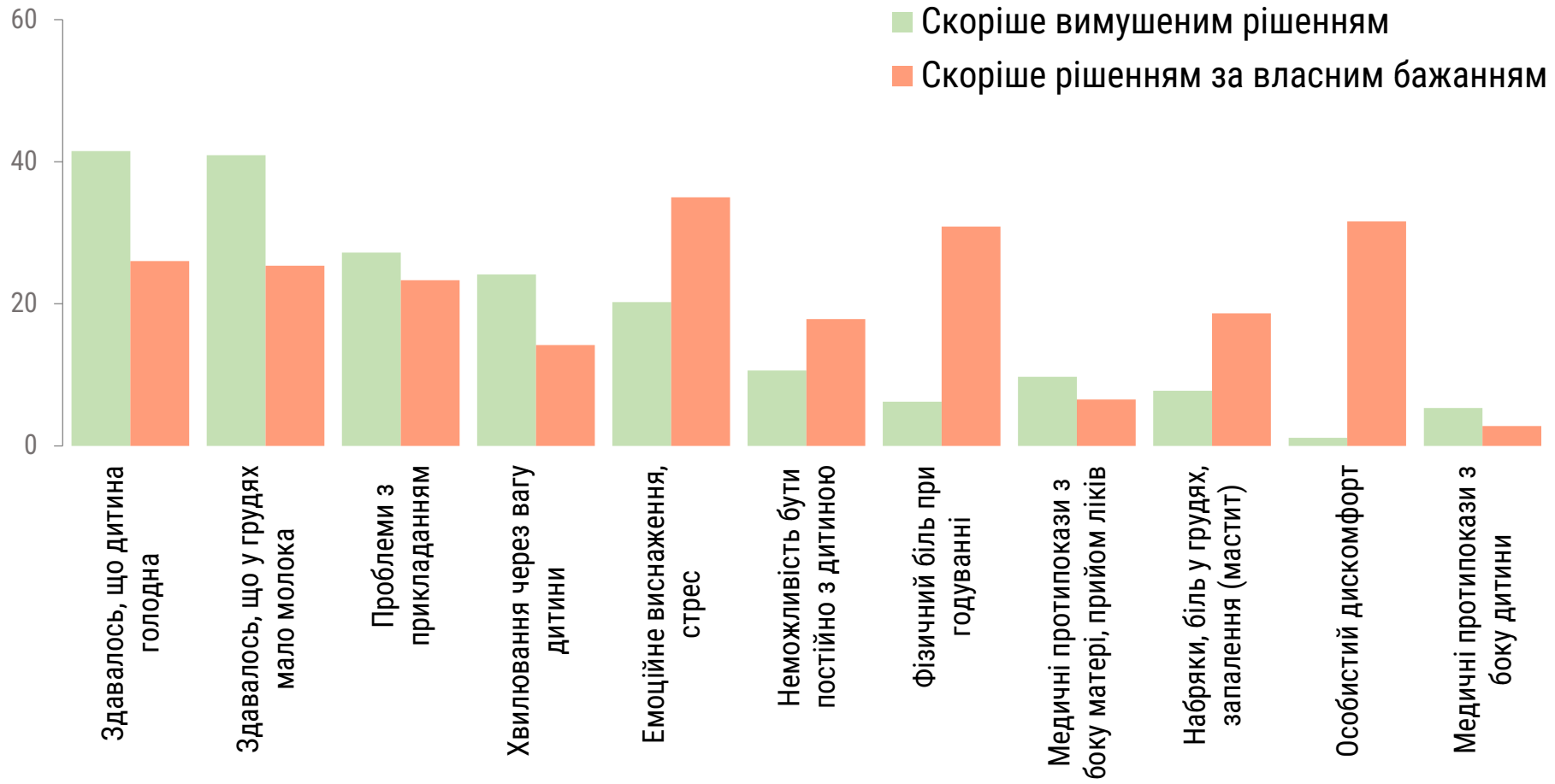

© Rating Group | Усі права захищені

Що було головною причиною чому Ви перевели дитину на суміш?

Серед тих, чия дитина на штучному або змішаному вигодовуванні

Опитування мам

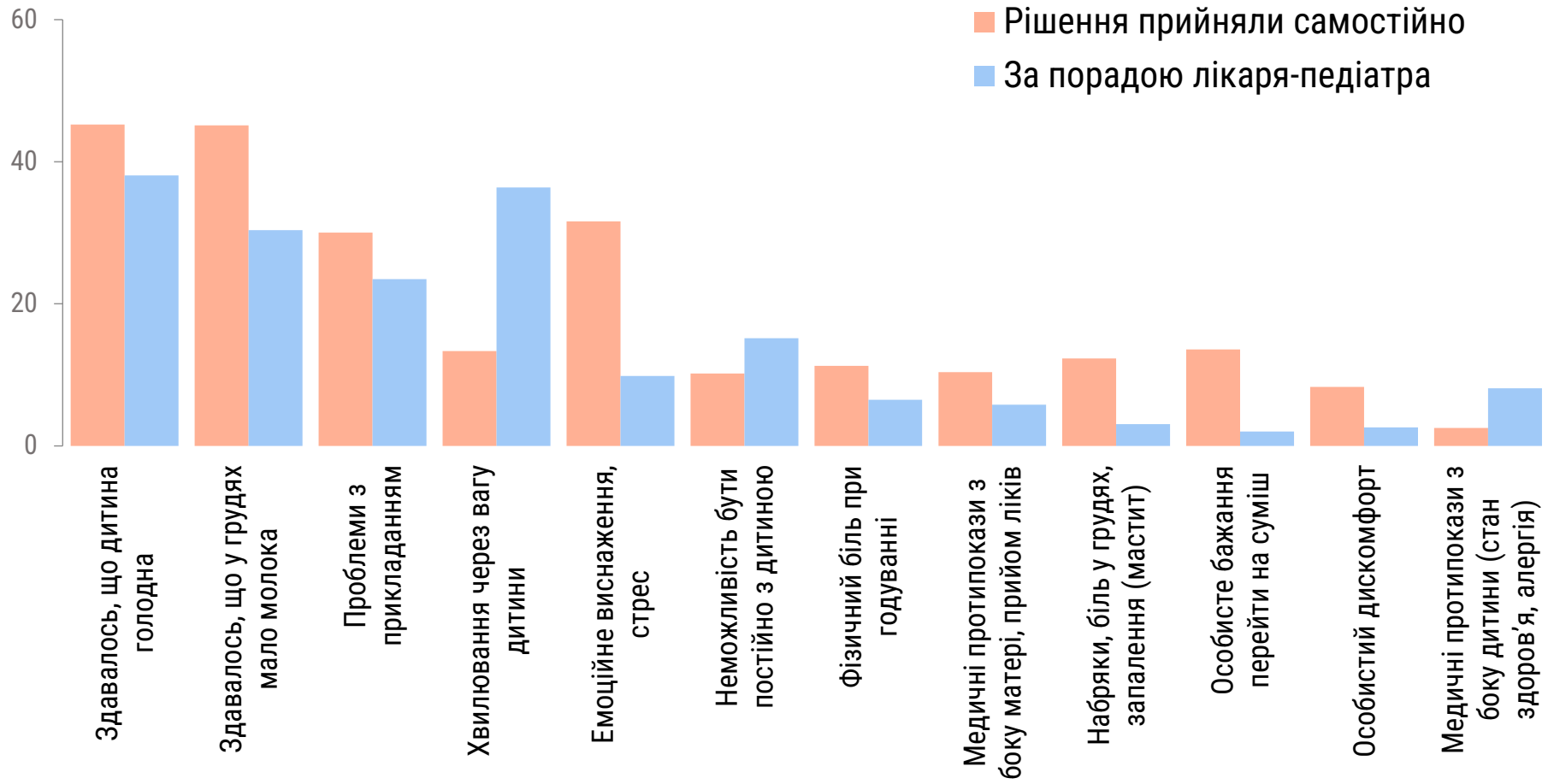

© Rating Group | Усі права захищені

rating group

Труднощі грудного вигодовування

З якими з цих **фізичних труднощів** грудного вигодовування Ви зіштовхувались під час його налагодження?

Серед тих, хто мав досвід ГВ принаймні тиждень

Опитування мам

© Rating Group | Усі права захищені

А в контексті **особистого комфорту**, що з цього вас хвилювало найбільше під час грудного вигодовування?

Серед тих, хто мав досвід ГВ принаймні тиждень

Опитування мам

© Rating Group | Усі права захищені

З якими з цих фізичних труднощів грудного вигодовування Ви зіштовхувались під час його налагодження?

Серед мам, які мали досвід ГВ. Мами дітей **старше 6 міс.**

Опитування мам

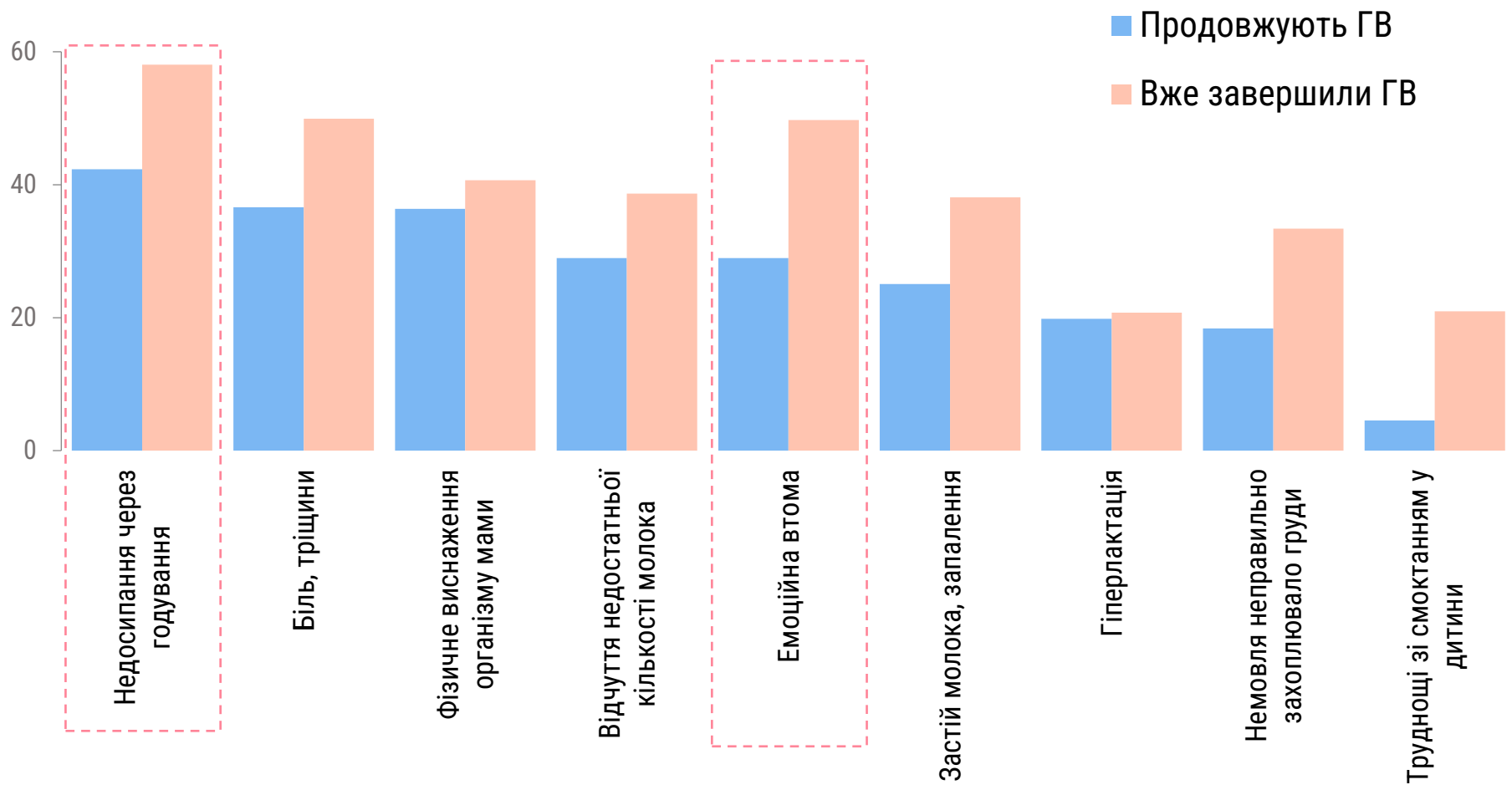

© Rating Group | Усі права захищені

А в контексті особистого комфорту, що з цього вас хвилювало найбільше під час грудного вигодовування?

Серед мам, які мали досвід ГВ. Мами дітей **старше 6 міс.**

Опитування мам

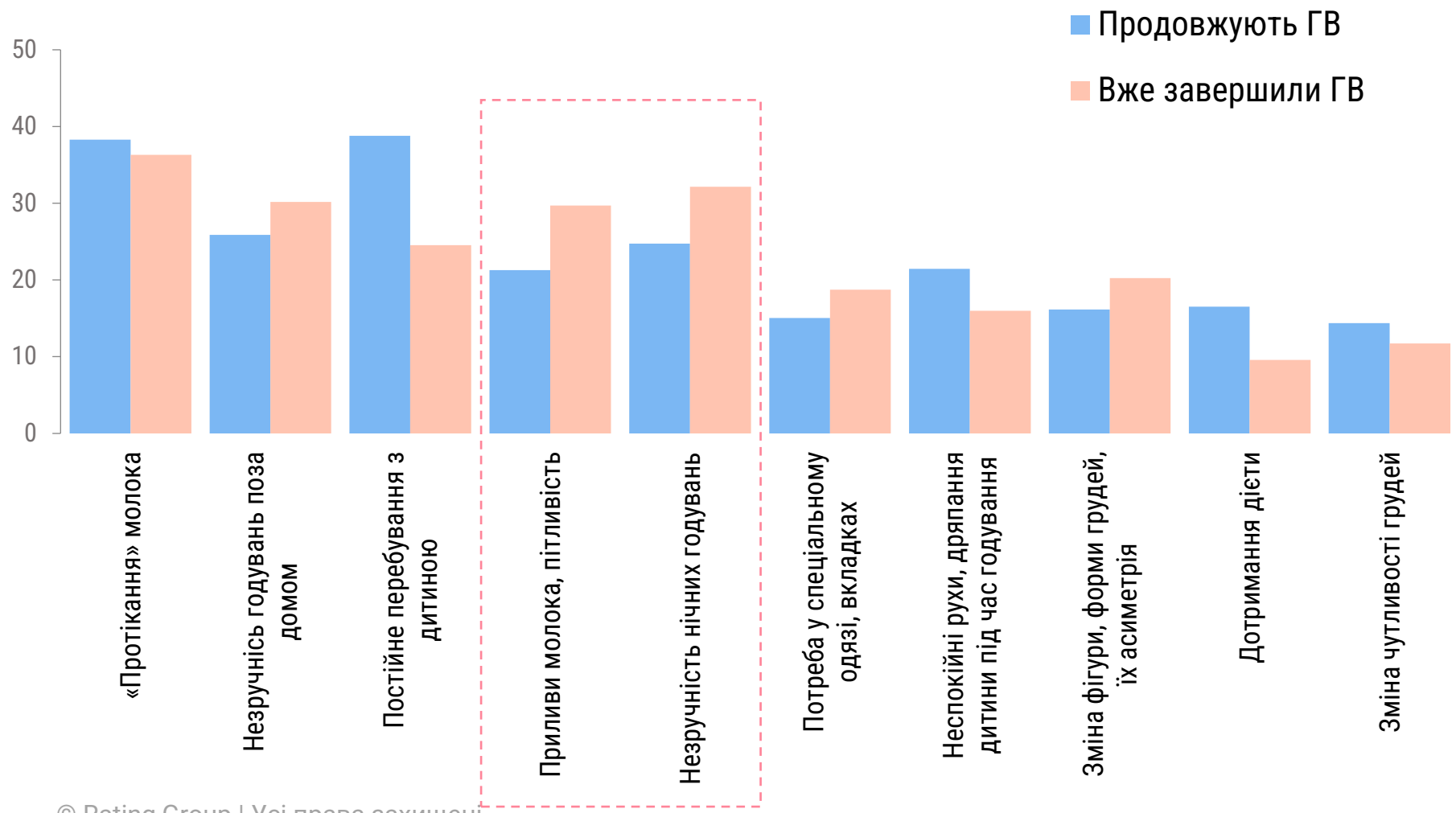

© Rating Group | Усі права захищені

Наскільки, на вашу думку, ВАШ щоденний раціон є повноцінним і збалансованим останній місяць (достатня кількість овочів, фруктів, білків, молочних продуктів)?

Опитування мам

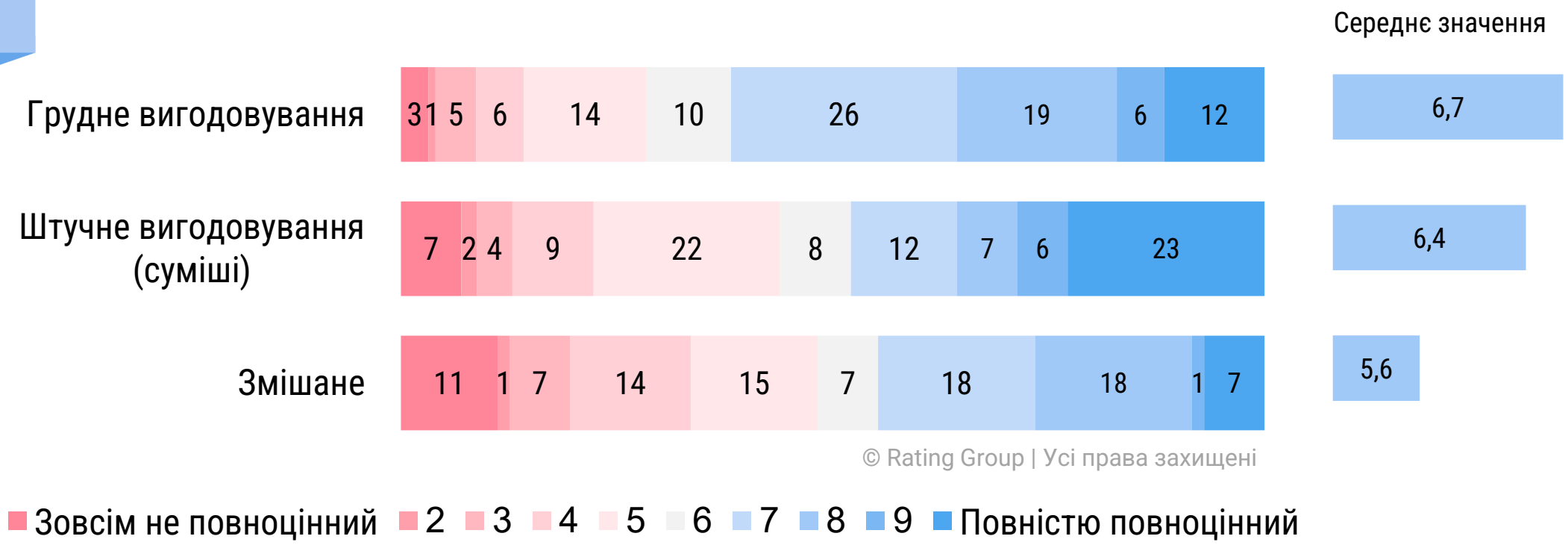

© Rating Group | Усі права захищені

Наскільки, на вашу думку, ВАШ щоденний раціон є повноцінним і збалансованим останній місяць (достатня кількість овочів, фруктів, білків, молочних продуктів)?

Опитування мам

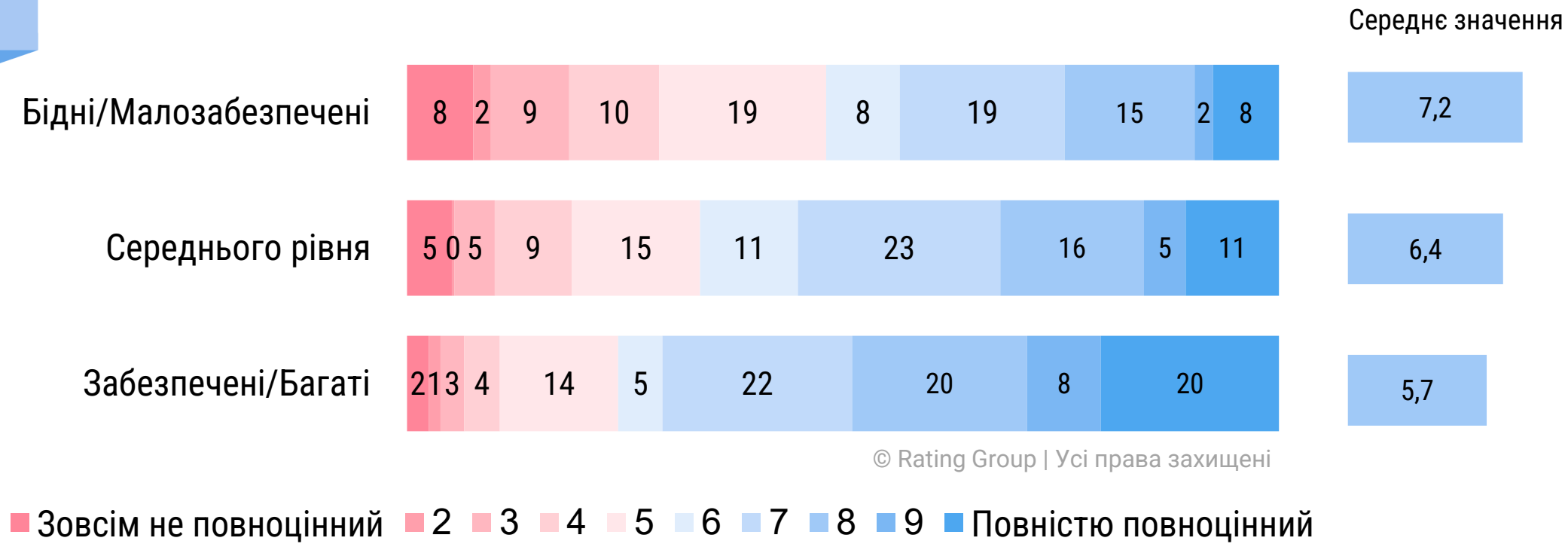

© Rating Group | Усі права захищені

Поєднання грудного вигодовування з роботою

На Вашу думку, чи можливо грудне вигодовування успішно поєднувати з:

© Rating Group | Усі права захищено

Опитування мам

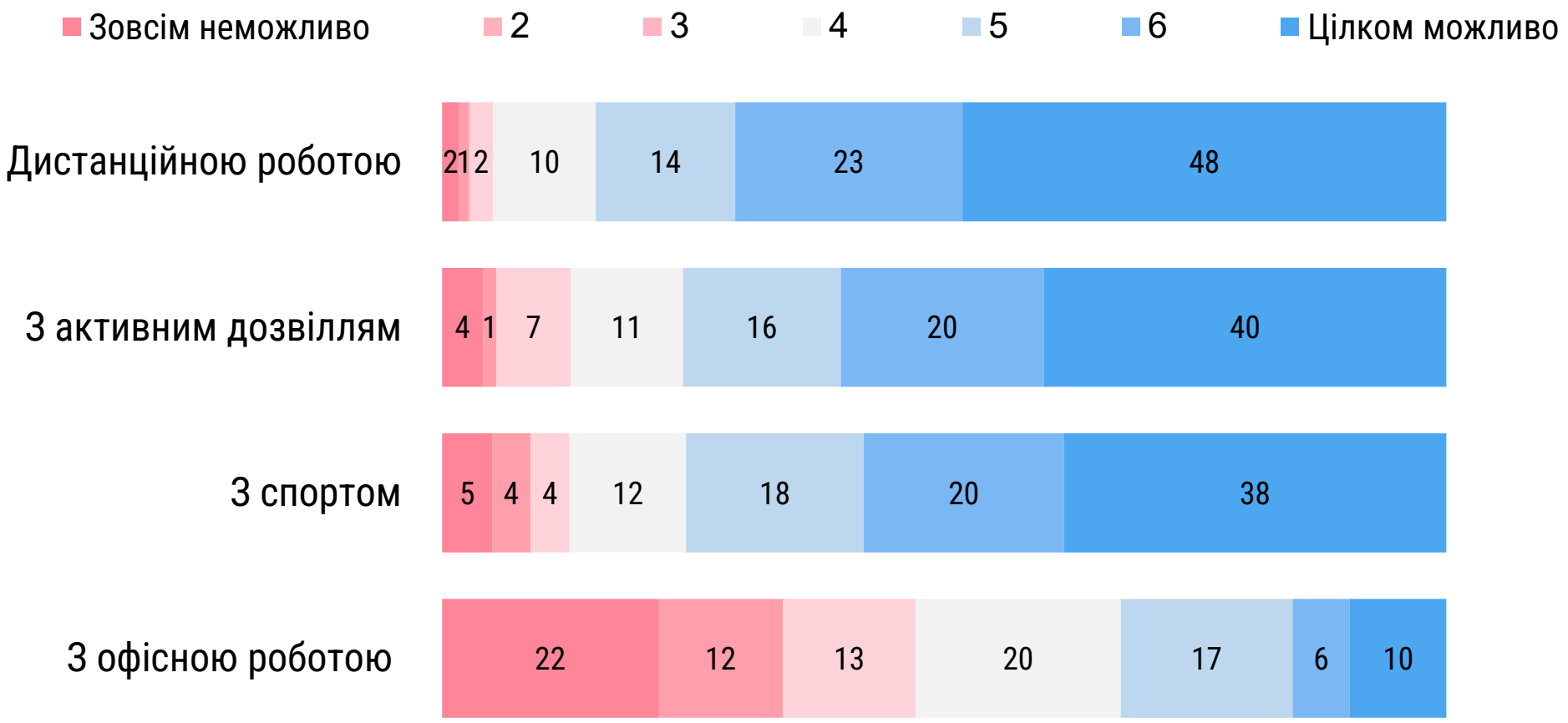

На Вашу думку, чи можливо грудне вигодовування успішно поєднувати з офісною роботою:

© Rating Group | Усі права захищені

Опитування мам

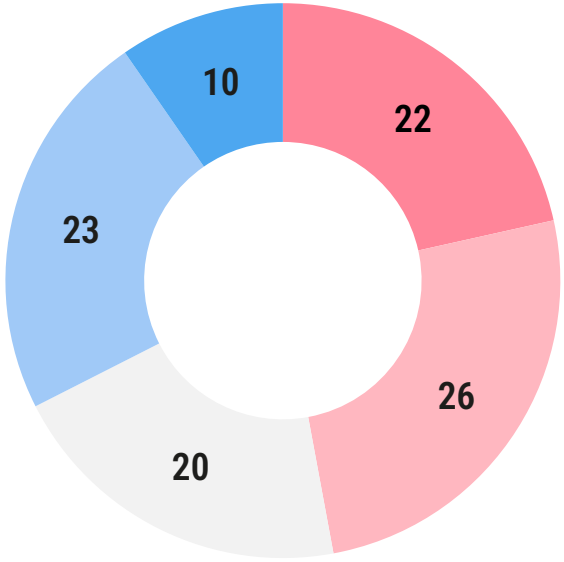

- Зовсім неможливо
- Скоріше неможливо
- І так, і ні
- Скоріше можливо
- Цілком можливо

Опитування мам

А чи маєте Ви роботу?

© Rating Group | Усі права захищені

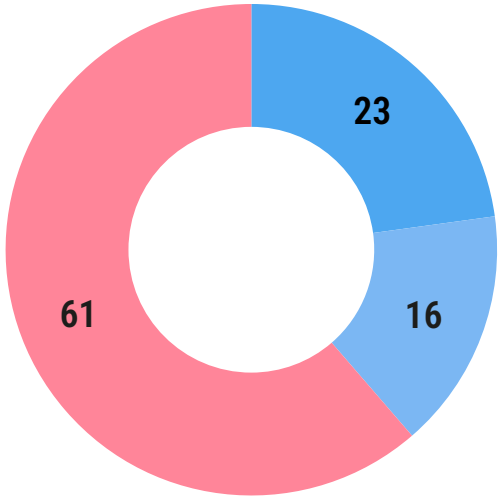

- Так, повна зайнятість
- Так, часткова зайнятість
- Ні, не маю

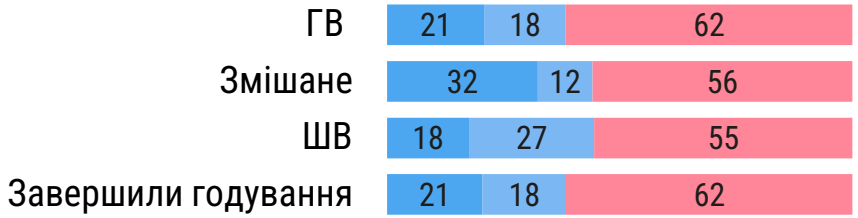

Це робота:

Серед тих, у кого є робота

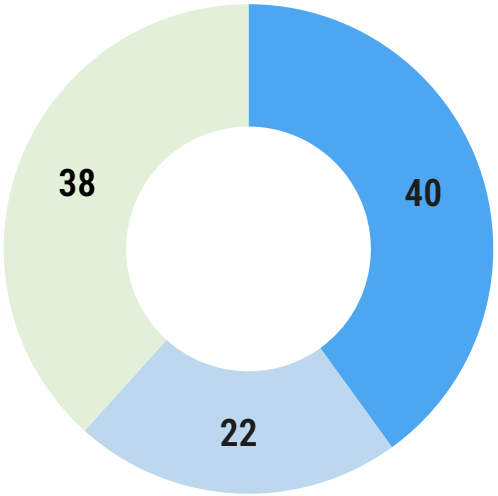

- Офісна
- Змішана
- Дистанційна

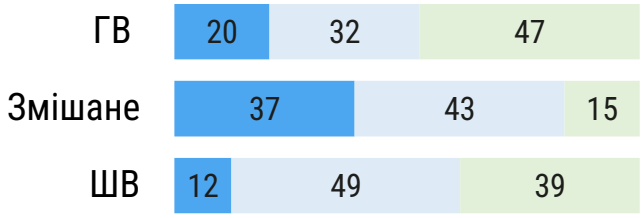

Чи є на Вашому місці роботи можливість годувати дитину

(кімната матері і дитини або ж інше приміщення, гнучкість графіку)?

Серед тих, у кого офісна або змішана робота

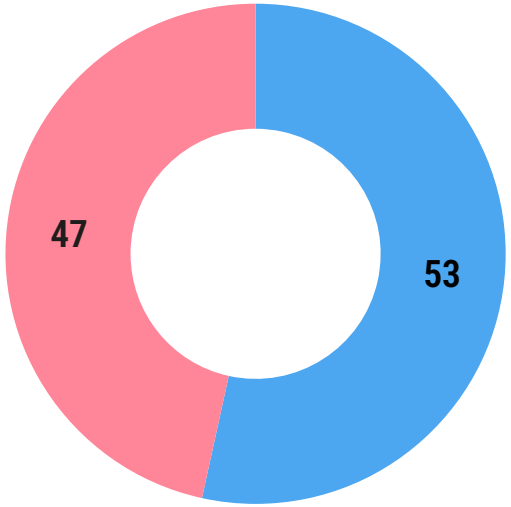

- Так
- Ні

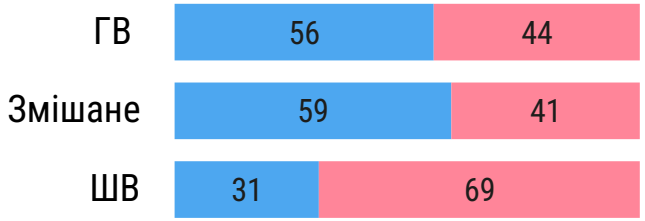

Загальні уявлення про вигодовування немовлят

Як Ви вважаєте, яке годування немовля…

© Rating Group | Усі права захищені

Порівняння аудиторій

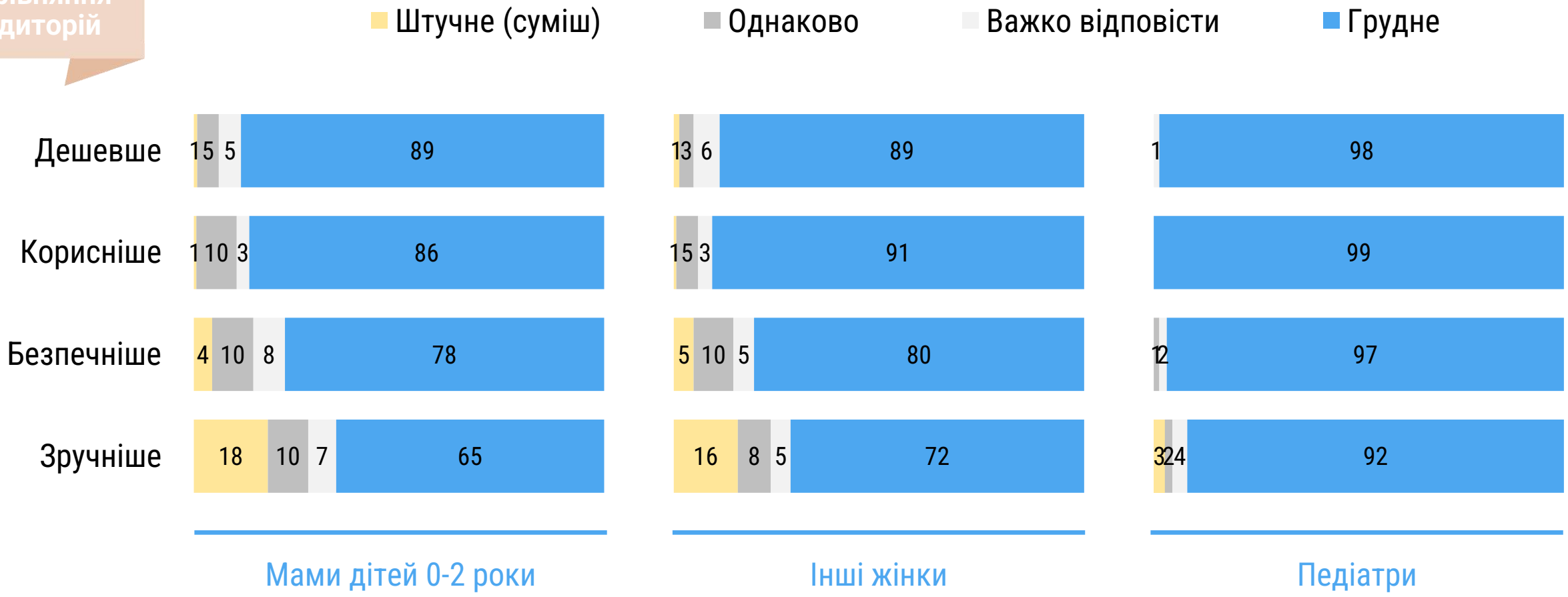

Як Ви вважаєте, яке годування немовля…

© Rating Group | Усі права захищені

Опитування мам

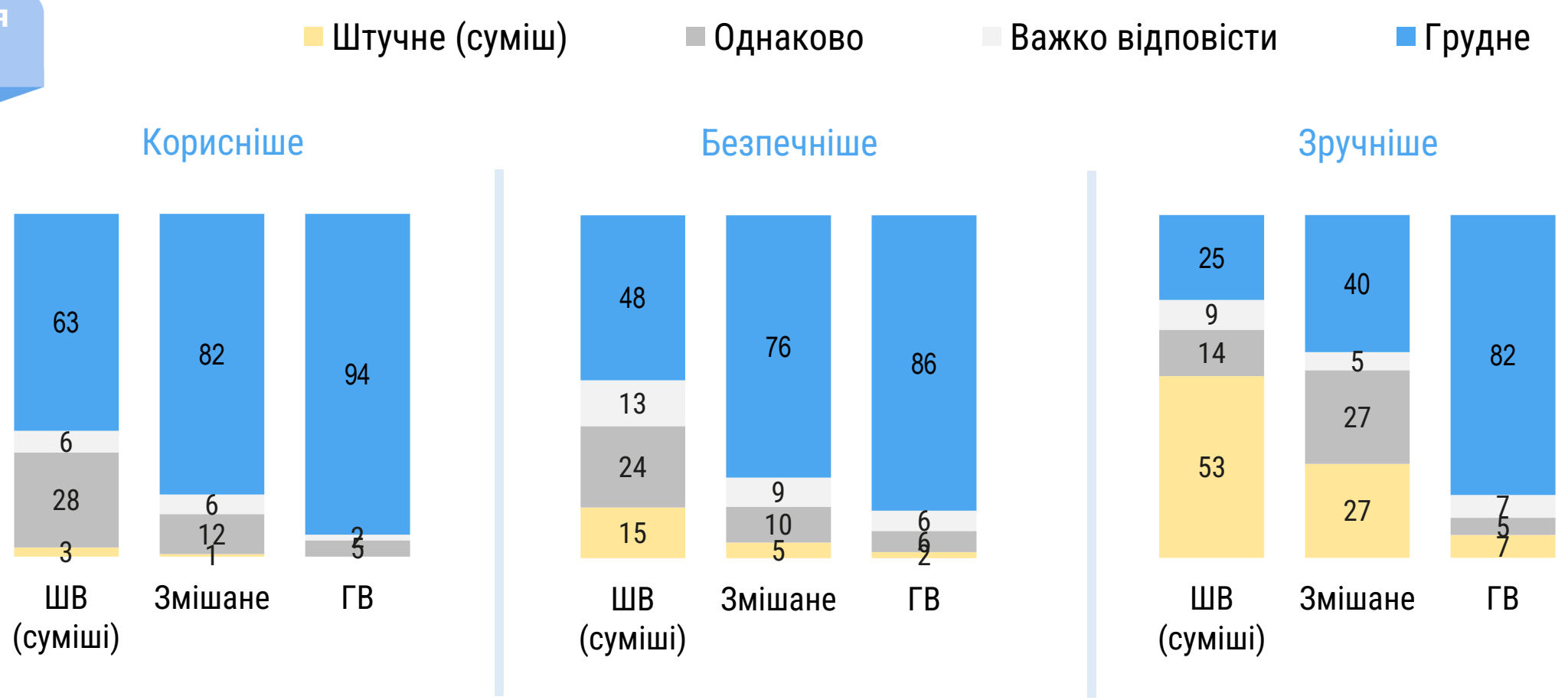

На якому годуванні малюк:

© Rating Group | Усі права захищені

Порівняння аудиторій

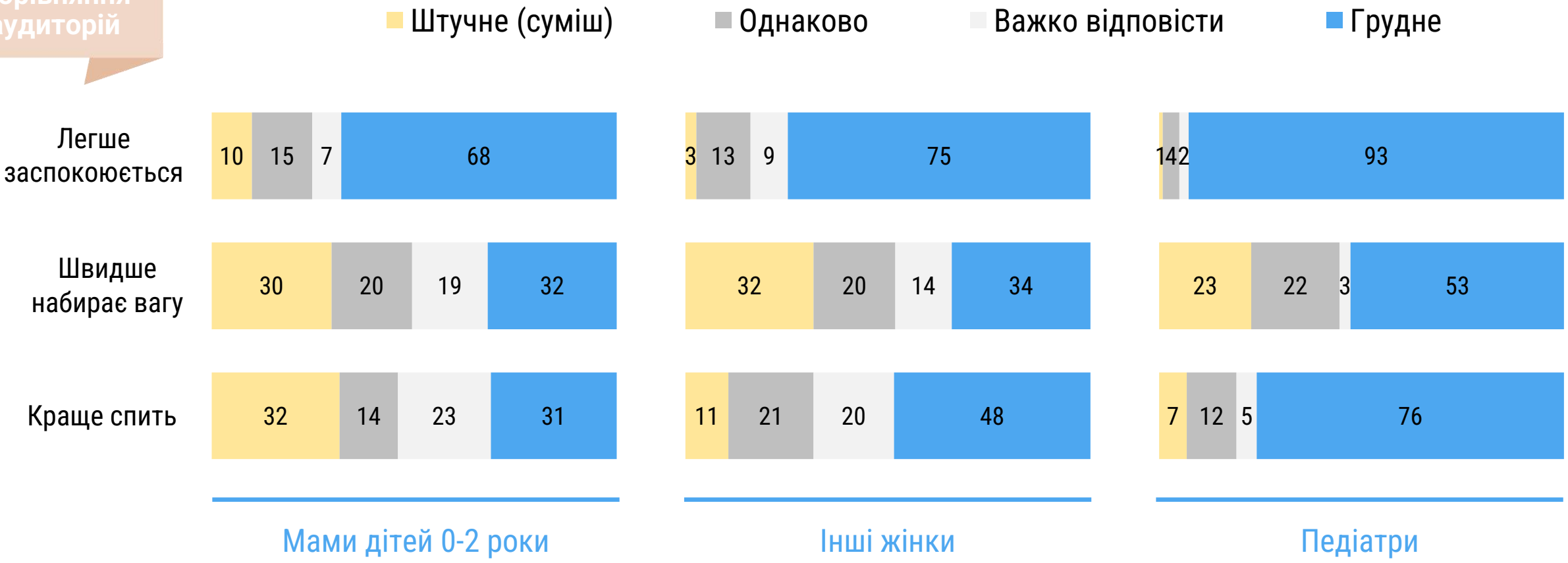

На якому годуванні малюк:

© Rating Group | Усі права захищені

Опитування мам

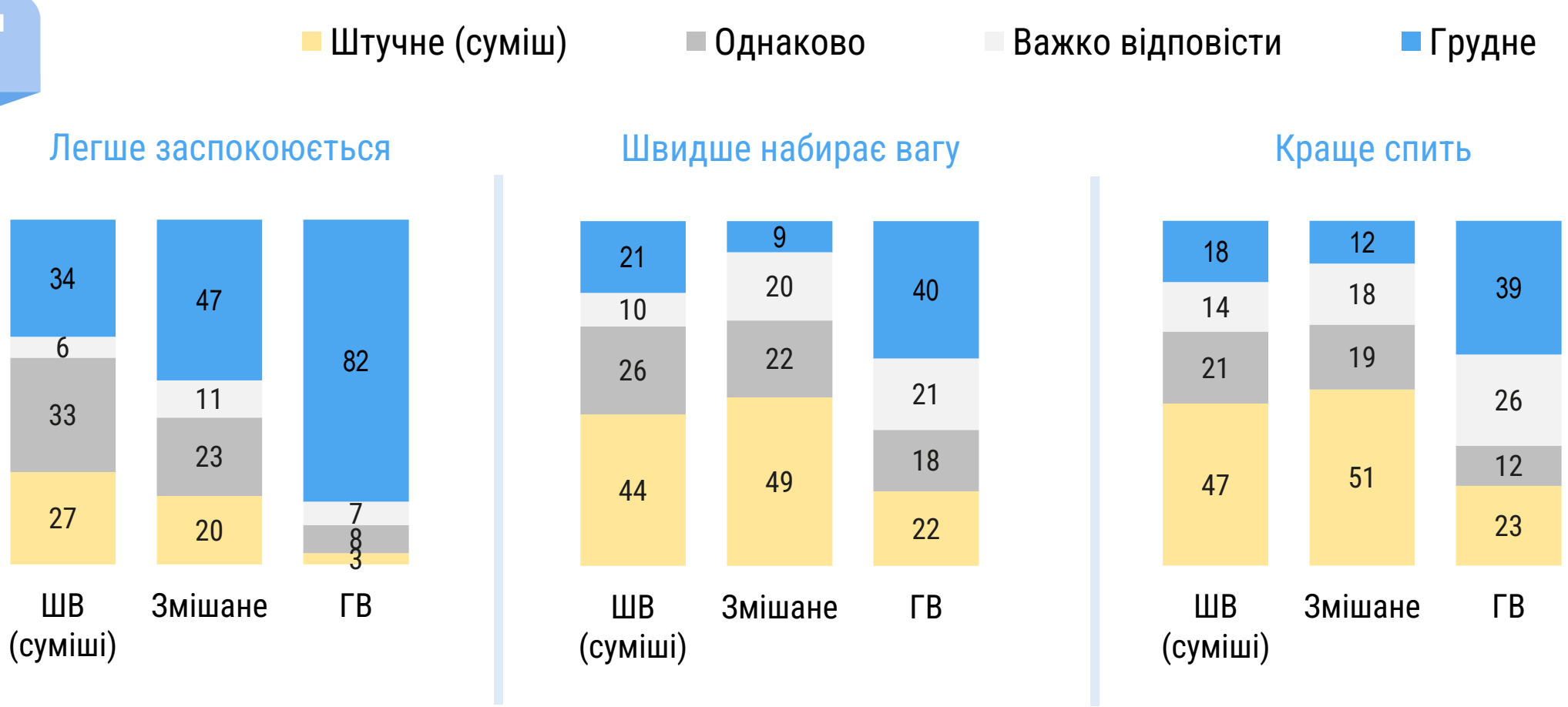

А якщо порівнювати такі варіанти годування, що з цього ви вважаєте кращим для мами і дитини?

© Rating Group | Усі права захищені

Порівняння аудиторій

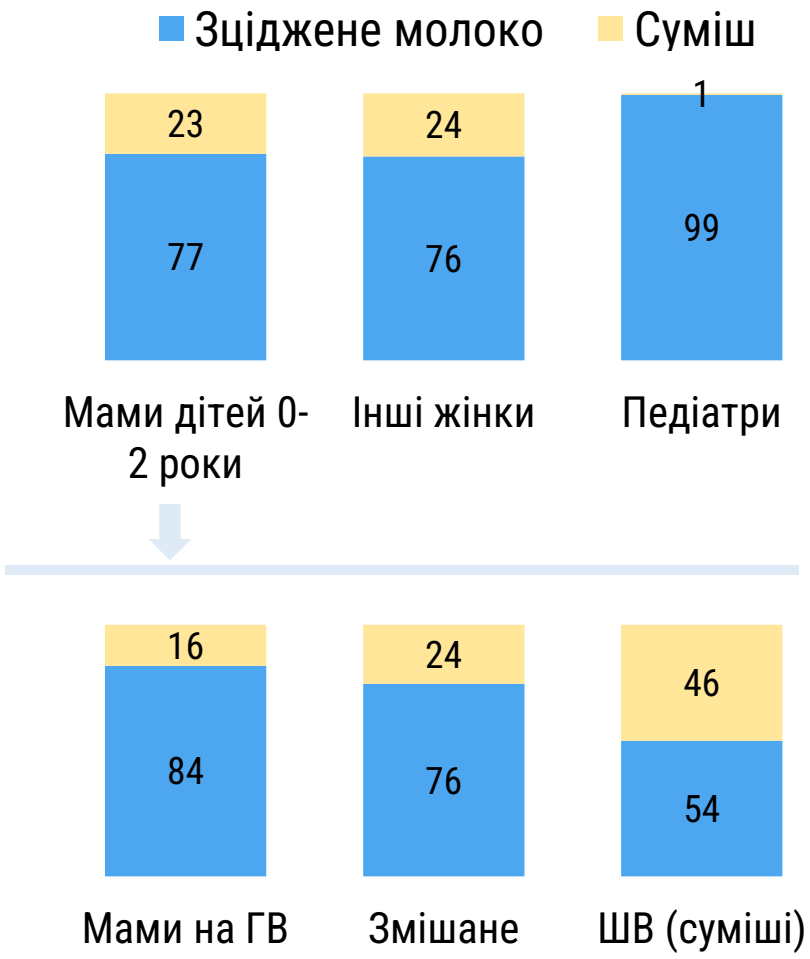

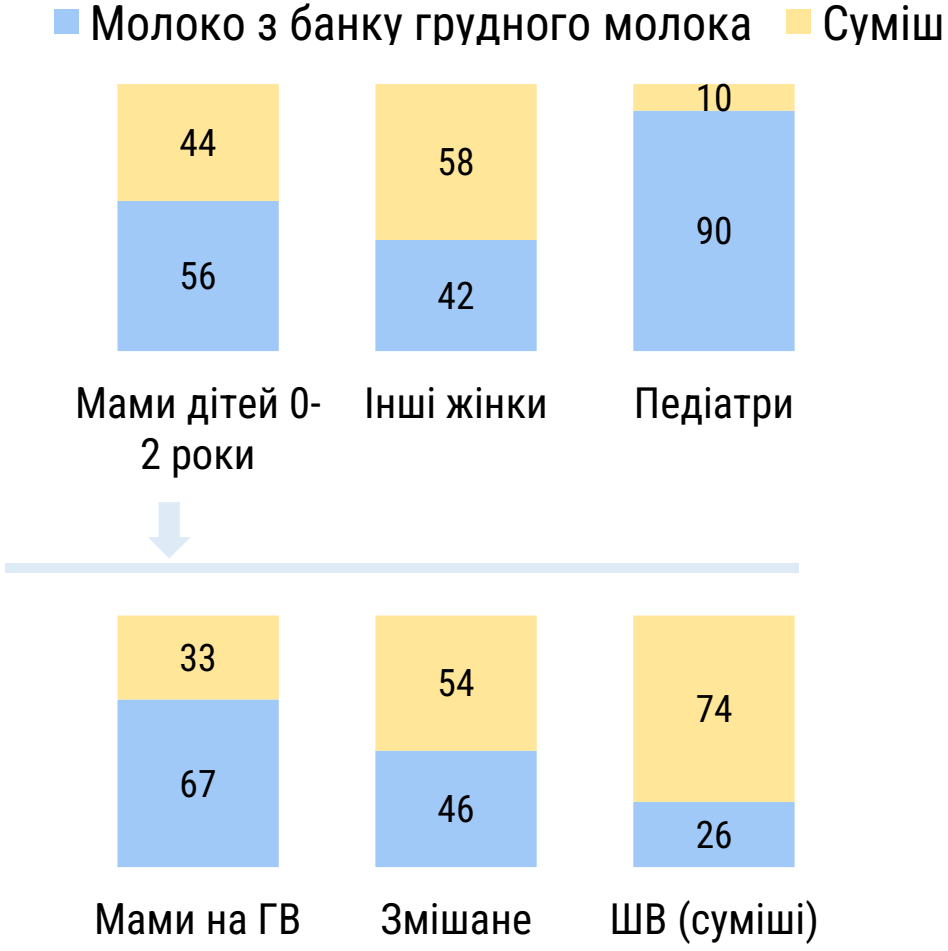

Суспільні упередження щодо грудного вигодовування

Згода з твердженнями

© Rating Group | Усі права захищено

Порівняння аудиторій

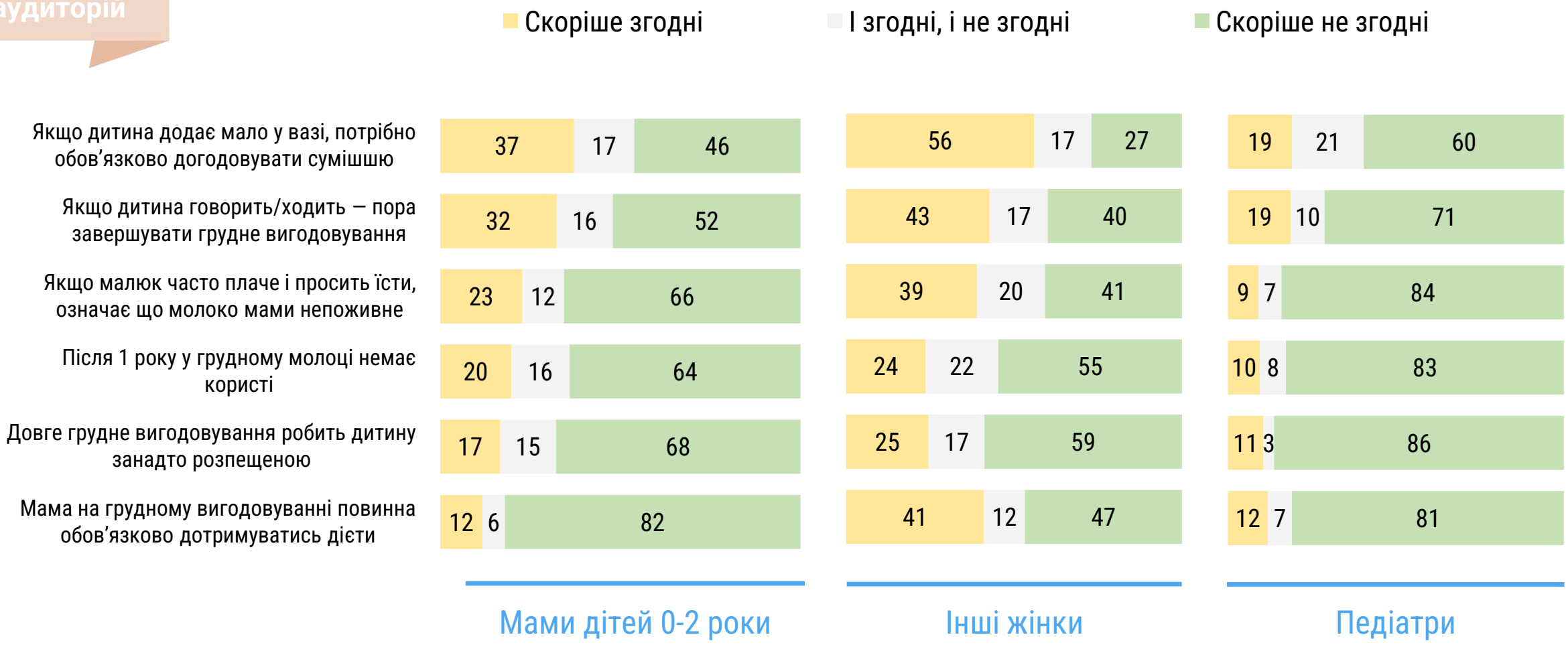

Наскільки Ви згодні з твердженнями:

% згодних з твердженням серед аудиторії

Опитування мам

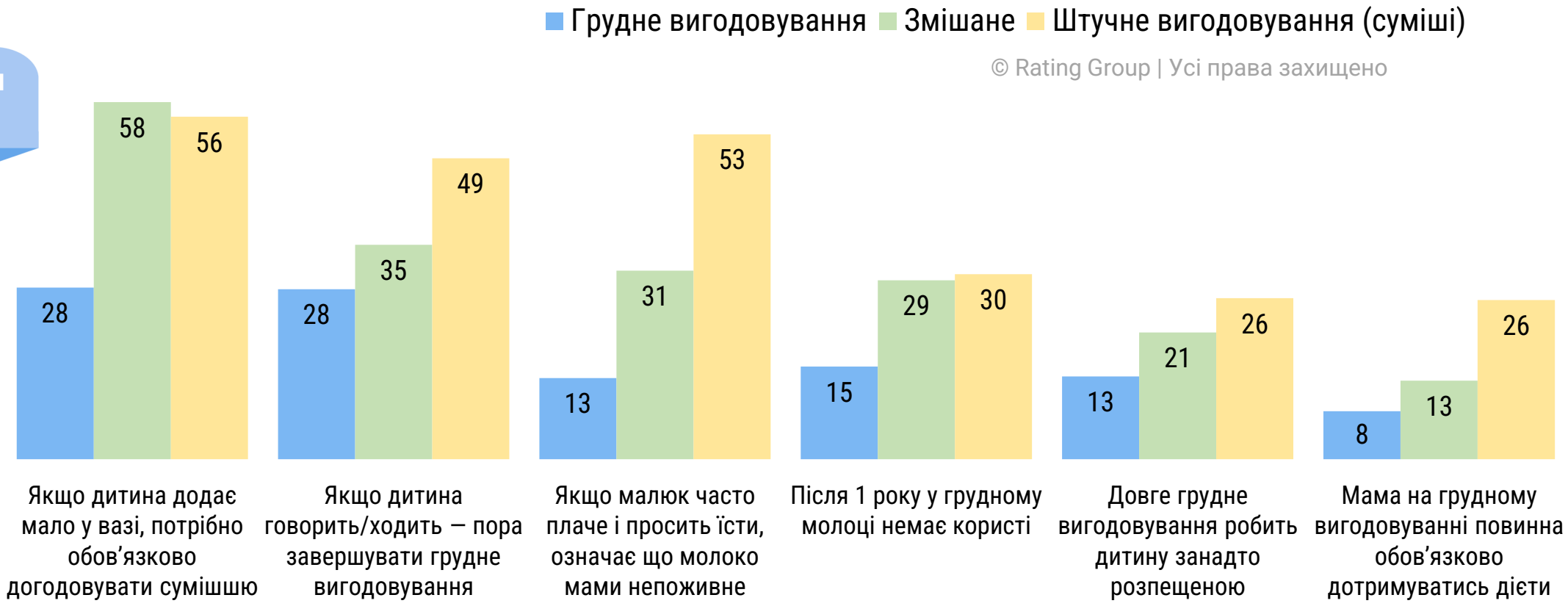

Згода з твердженням

Скоріше згодні | І згодні, і не згодні | Скоріше не згодні

Порівняння аудиторій

«Якщо дитина **додає мало у вазі**, потрібно **обов'язково догодовувати сумішшю**»

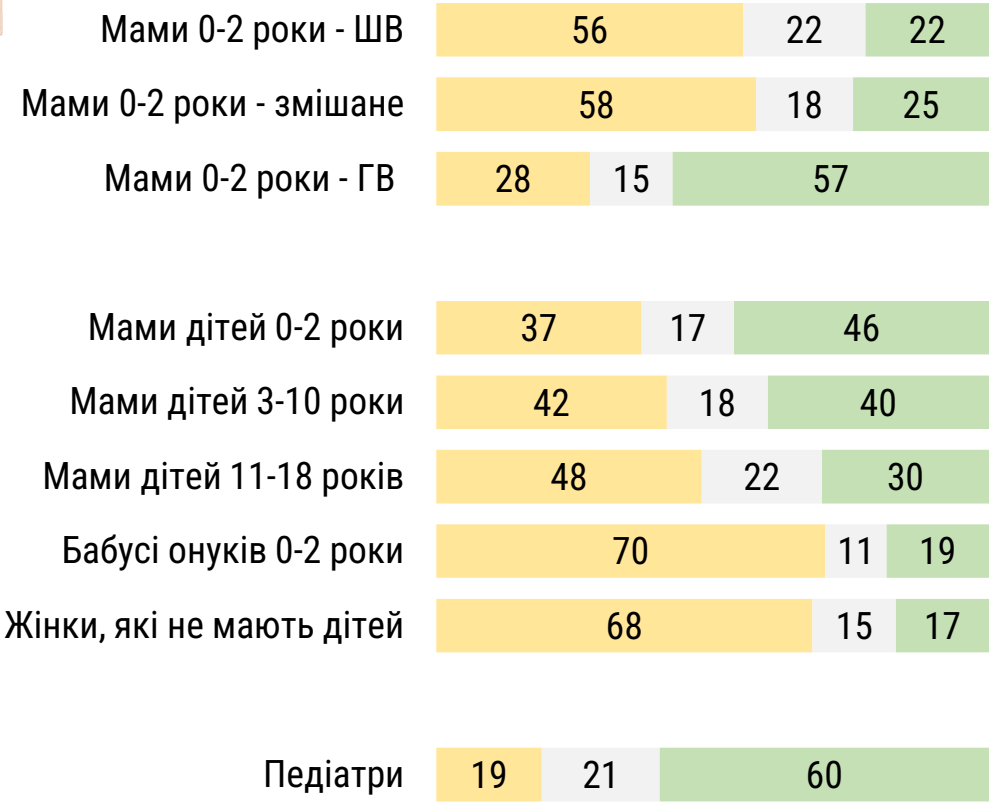

«Якщо малюк **часто плаче** і просить їсти, означає що **молоко мами непоживне**»

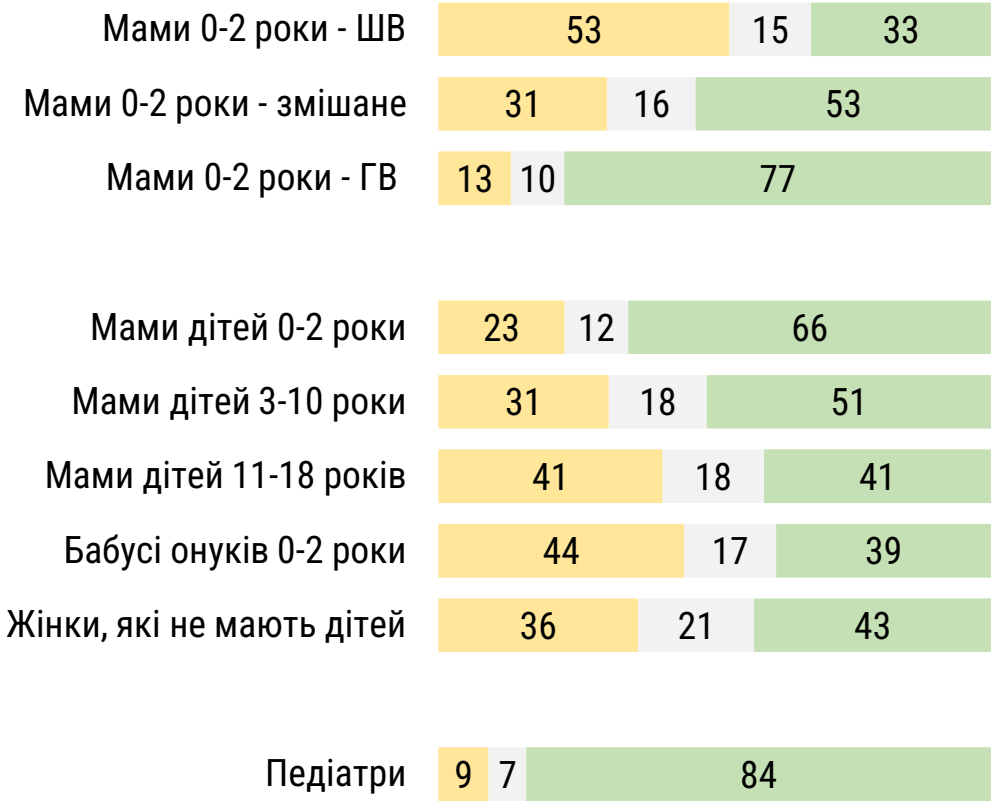

© Rating Group | Усі права захищено

Згода з твердженням

Скоріше згодні | І згодні, і не згодні | Скоріше не згодні

Порівняння аудиторій

«**Після 1 року** у грудному молоці **немає користі**»

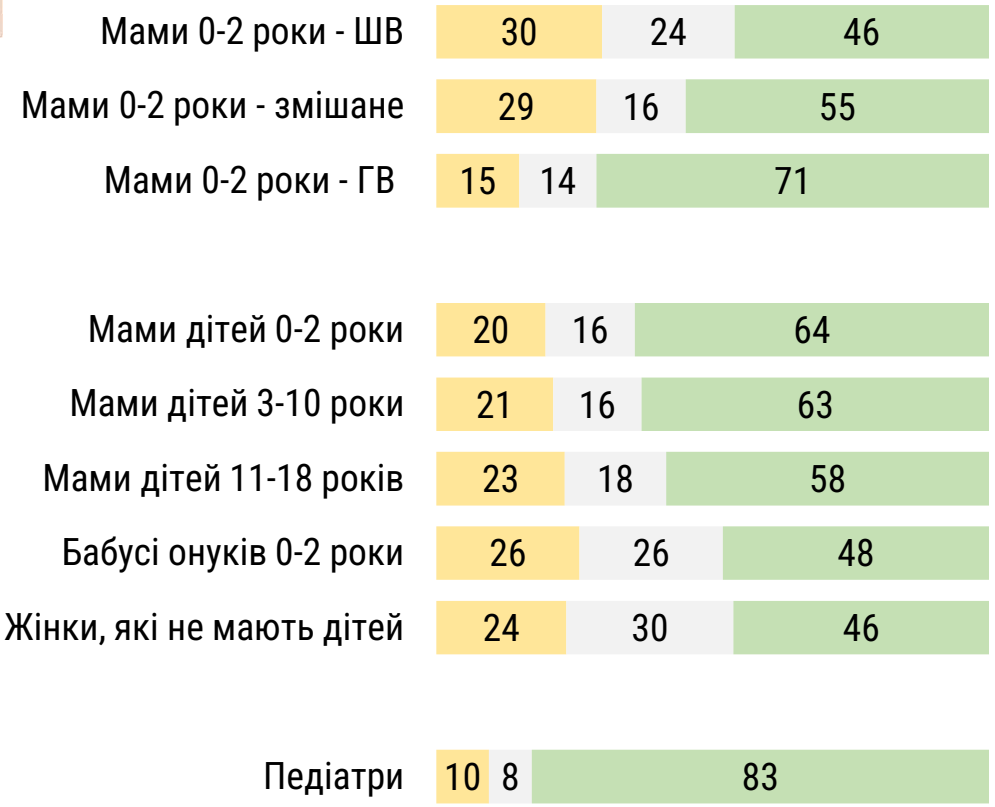

«Якщо дитина **говорить/ходить — пора завершувати** грудне вигодовування»

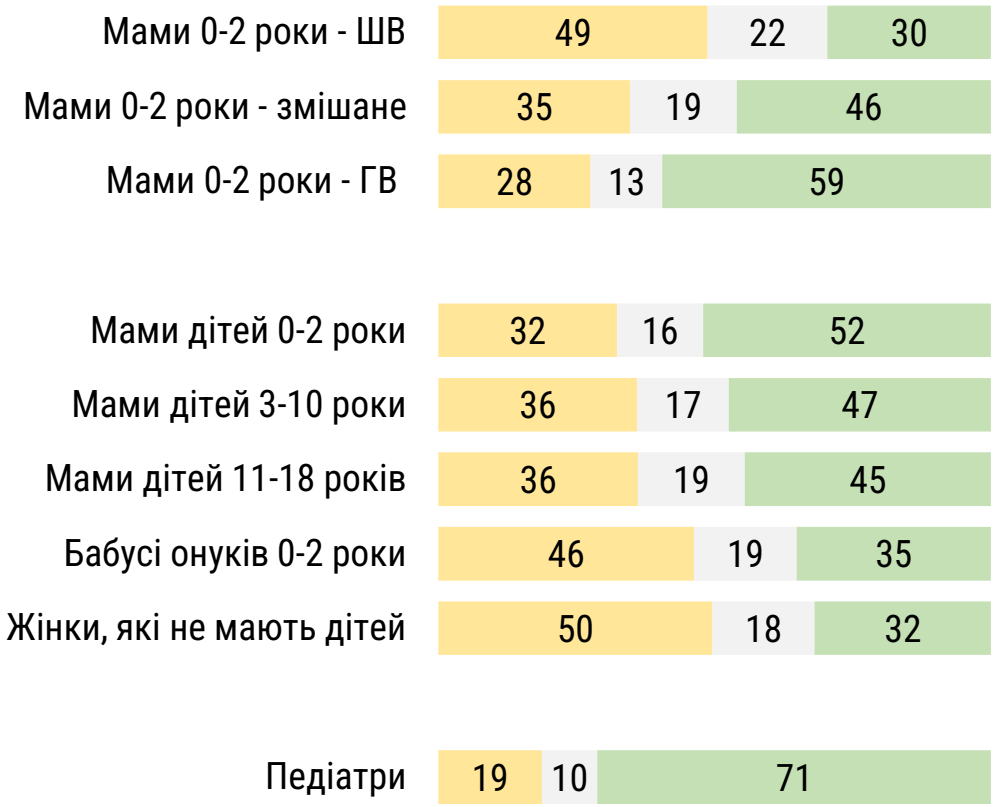

© Rating Group | Усі права захищено

Згода з твердженням

Скоріше згодні | І згодні, і не згодні | Скоріше не згодні

Порівняння аудиторій

«Мама на грудному вигодовуванні **повинна обов'язково дотримуватись дієти**»

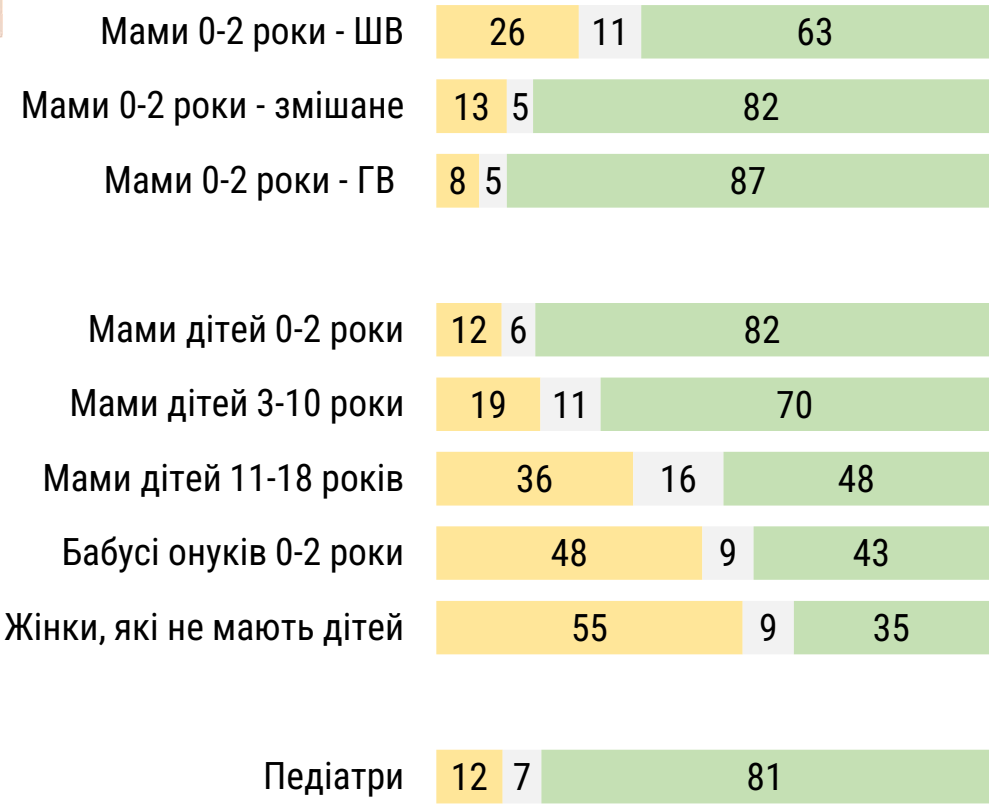

«**Довге** грудне вигодовування робить дитину занадто **розпещеною**»

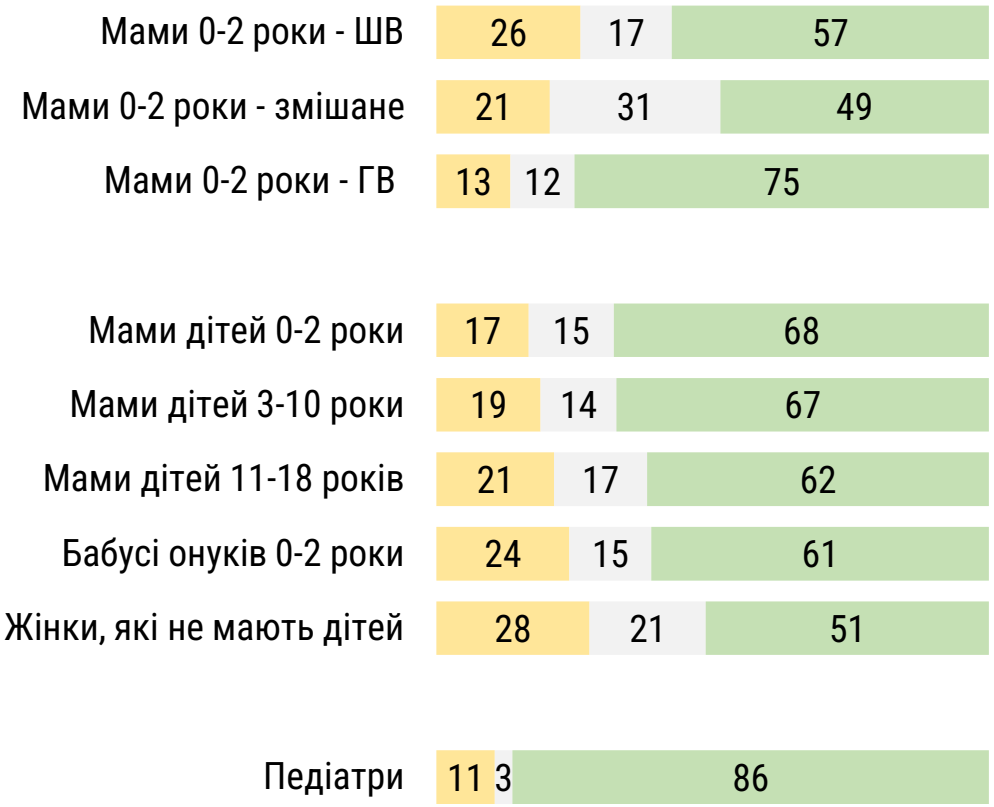

© Rating Group | Усі права захищено

Наскільки Ви згодні з твердженнями:

% згодних з твердженням серед аудиторії

Опитування мам

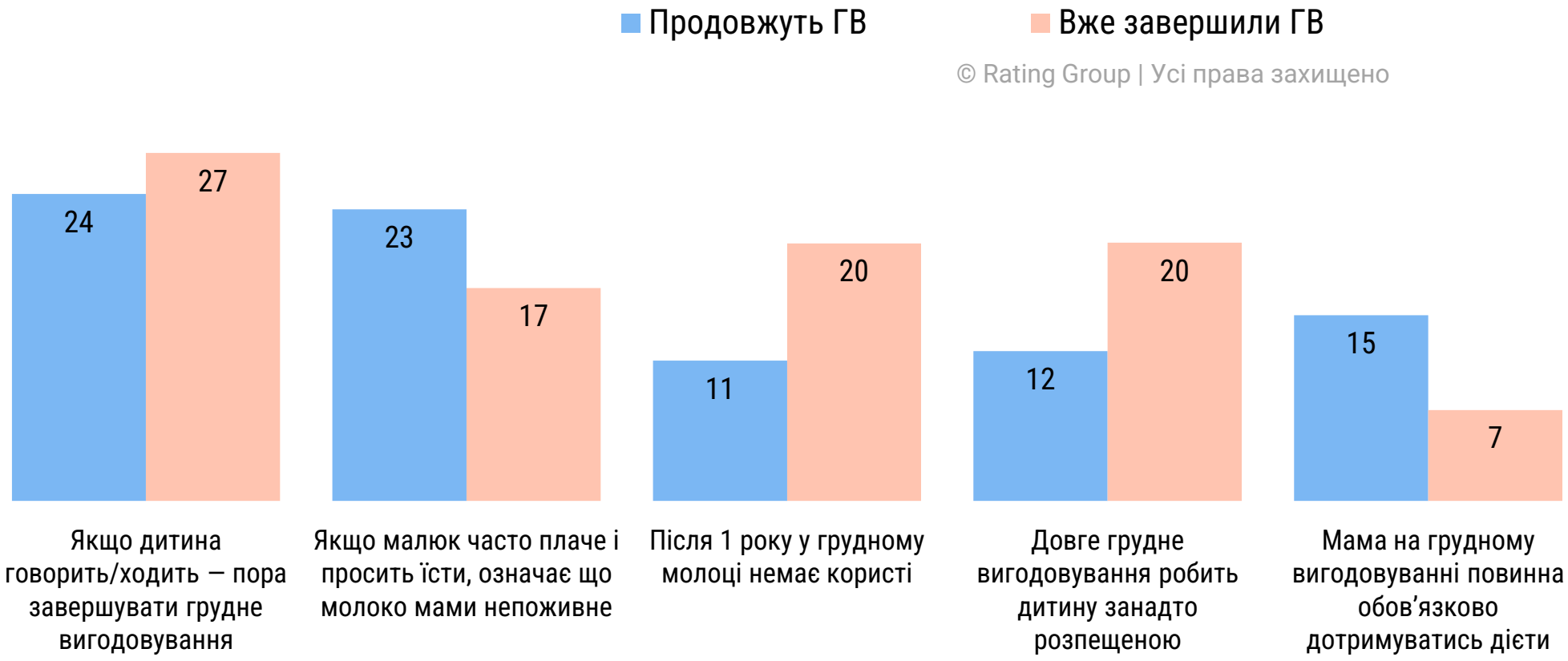

© Rating Group | Усі права захищено

На Вашу думку, **годувати грудьми дитину віком 2 роки це:**

Порівняння аудиторій

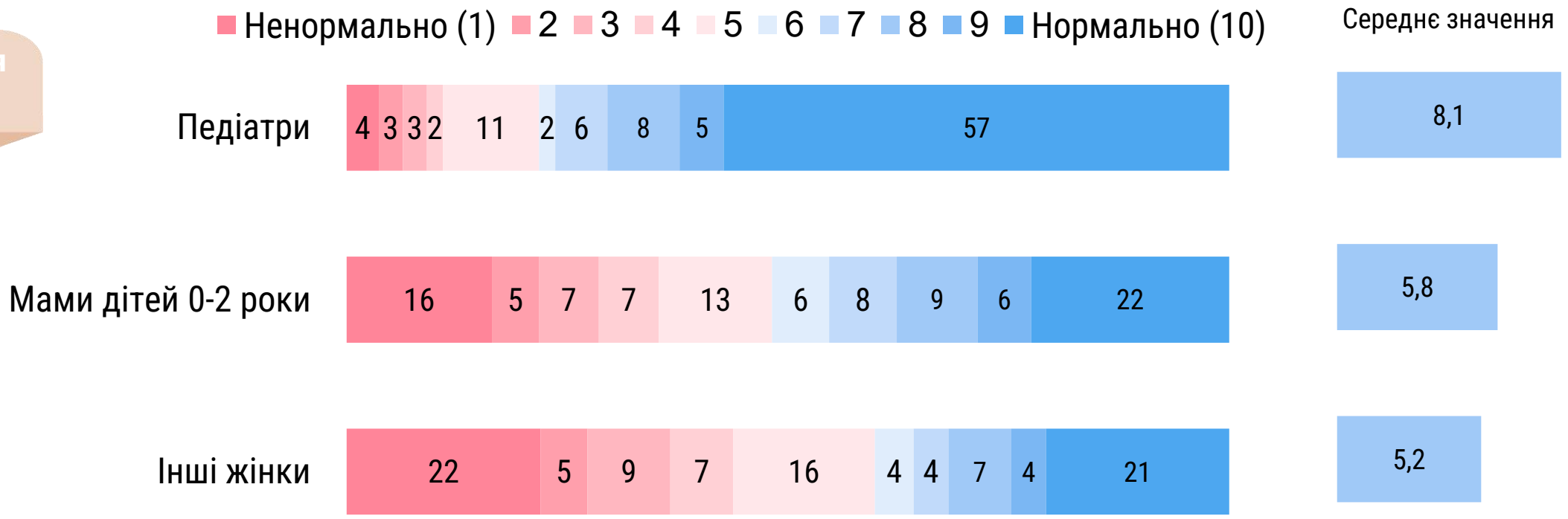

© Rating Group | Усі права захищені

На Вашу думку, **годувати грудьми дитину віком 2 роки це:**

Порівняння аудиторій

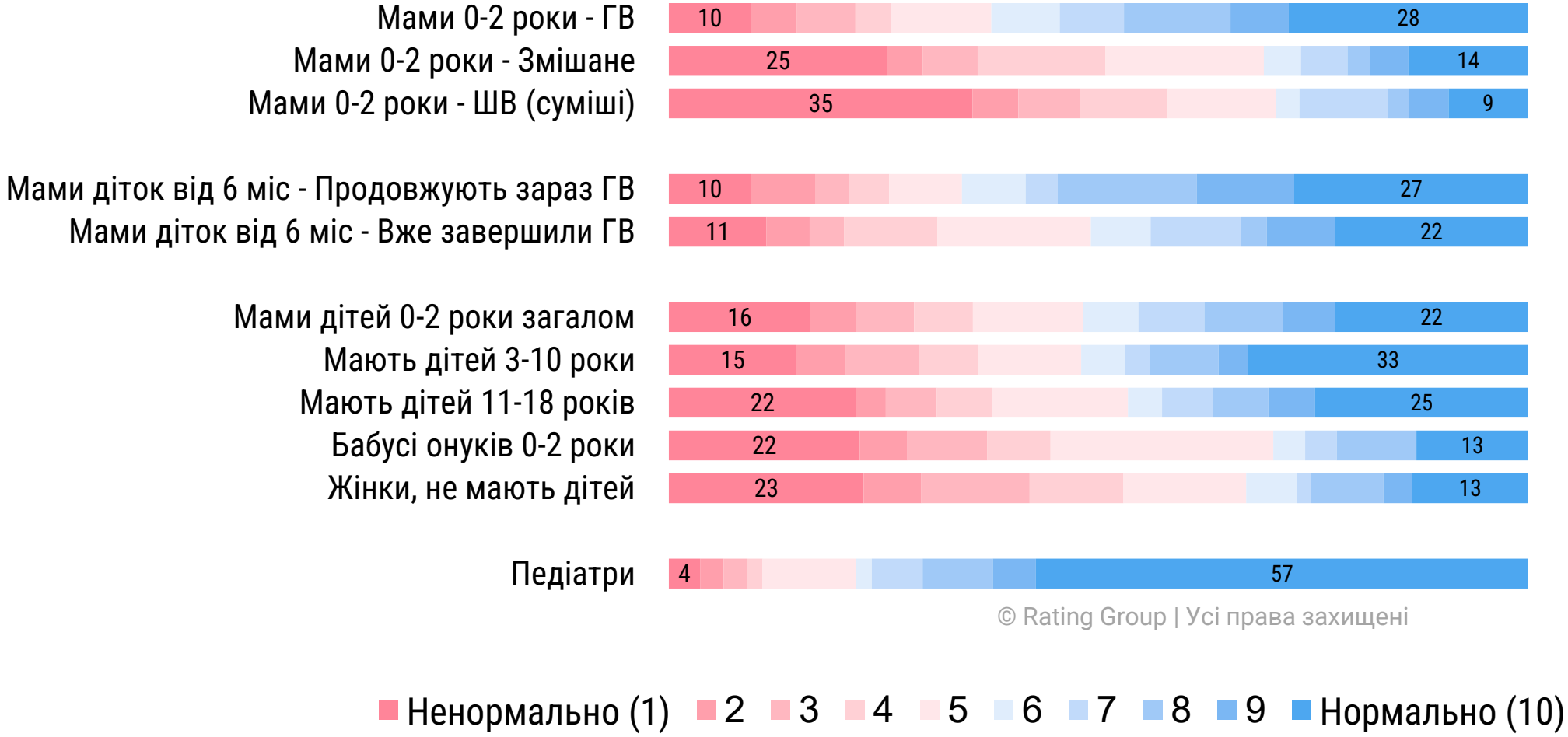

© Rating Group | Усі права захищені

Чи відчували Ви колись суспільний осуд за грудне вигодовування дитини віком старше 1 року?

Серед тих, чия дитина є/була на грудному вигодовування після 1 року

Опитування мам

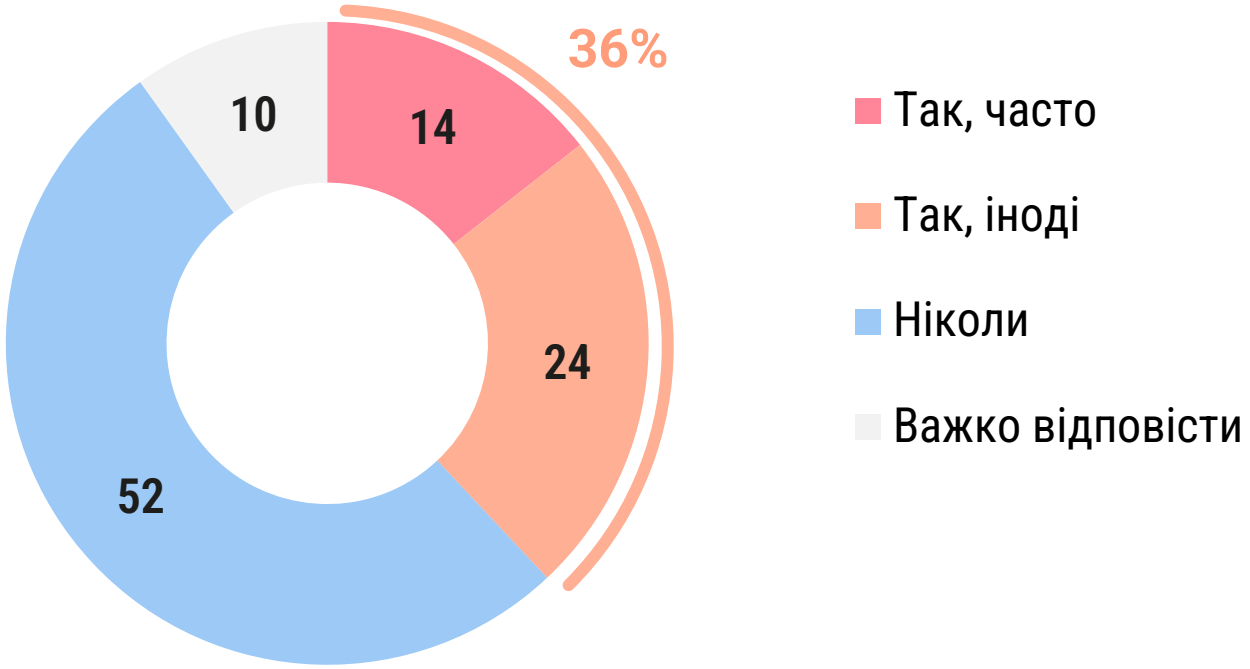

© Rating Group | Усі права захищені

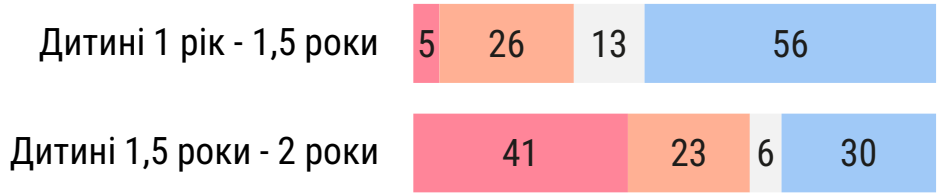

Третина мам, які годують/годували дитину після 1 року, відчували суспільний осуд за вигодовування дитини такого віку. Серед тих, хто продовжує зараз годування після 1,5 року – осуду зазнавали більше 60%.

Чи відчували Ви колись суспільний осуд за грудне вигодовування дитини віком старше 1 року?

Серед тих, чия дитина є/була на грудному вигодовування після 1 року

Опитування мам

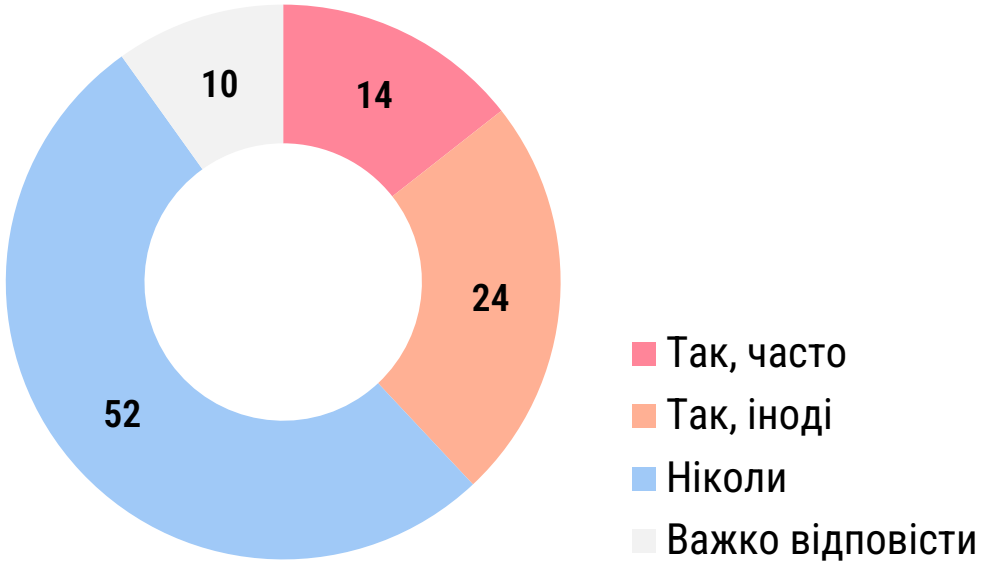

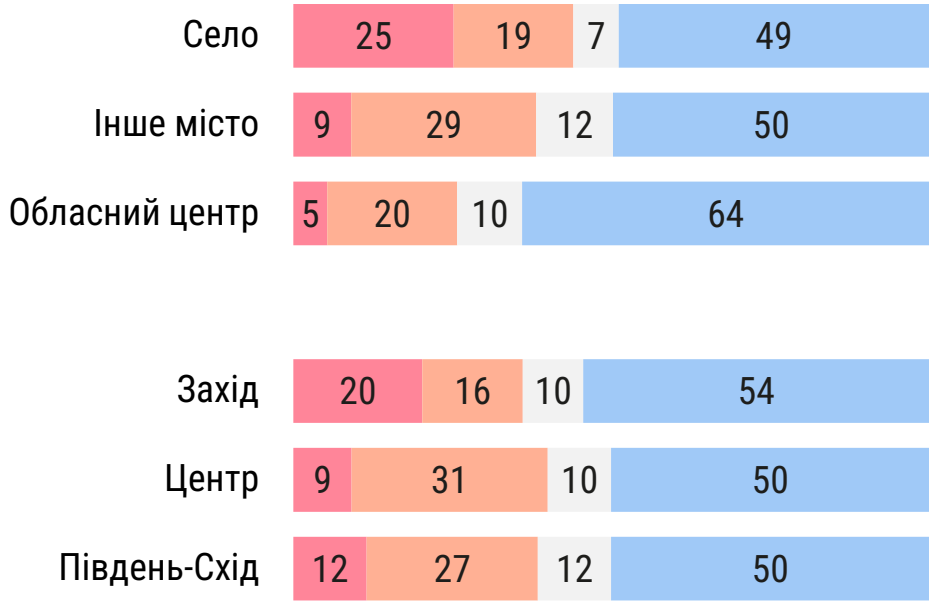

Серед мешканок сіл кожна четверта мама, яка годує після року, стикалась часто з осудом за тривале ГВ

© Rating Group | Усі права захищені

Грудне вигодовування у публічних місцях

Як Ви вважаєте, грудне годування дитини у публічних місцях це:

Порівняння аудиторій

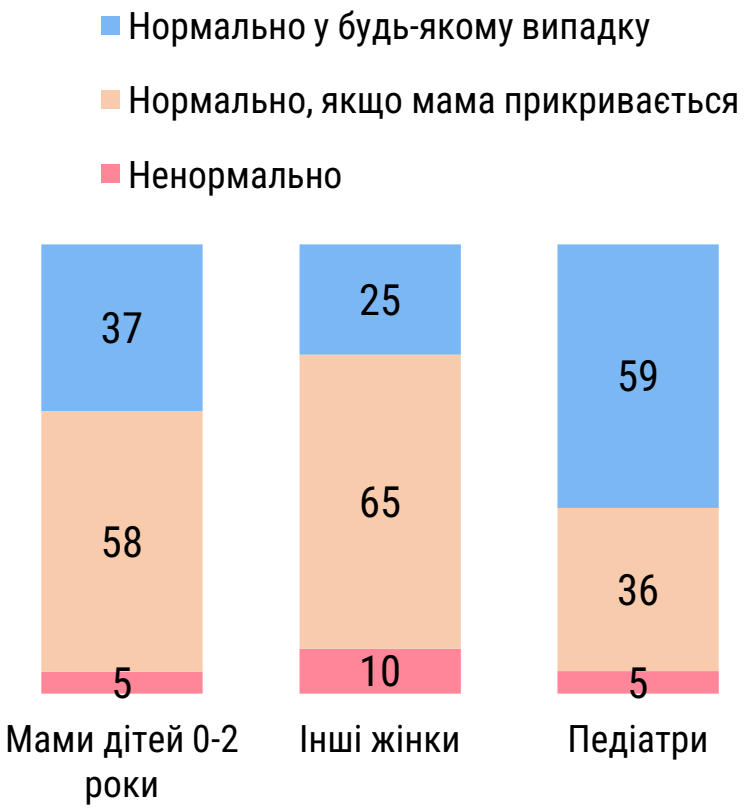

© Rating Group | Усі права захищено

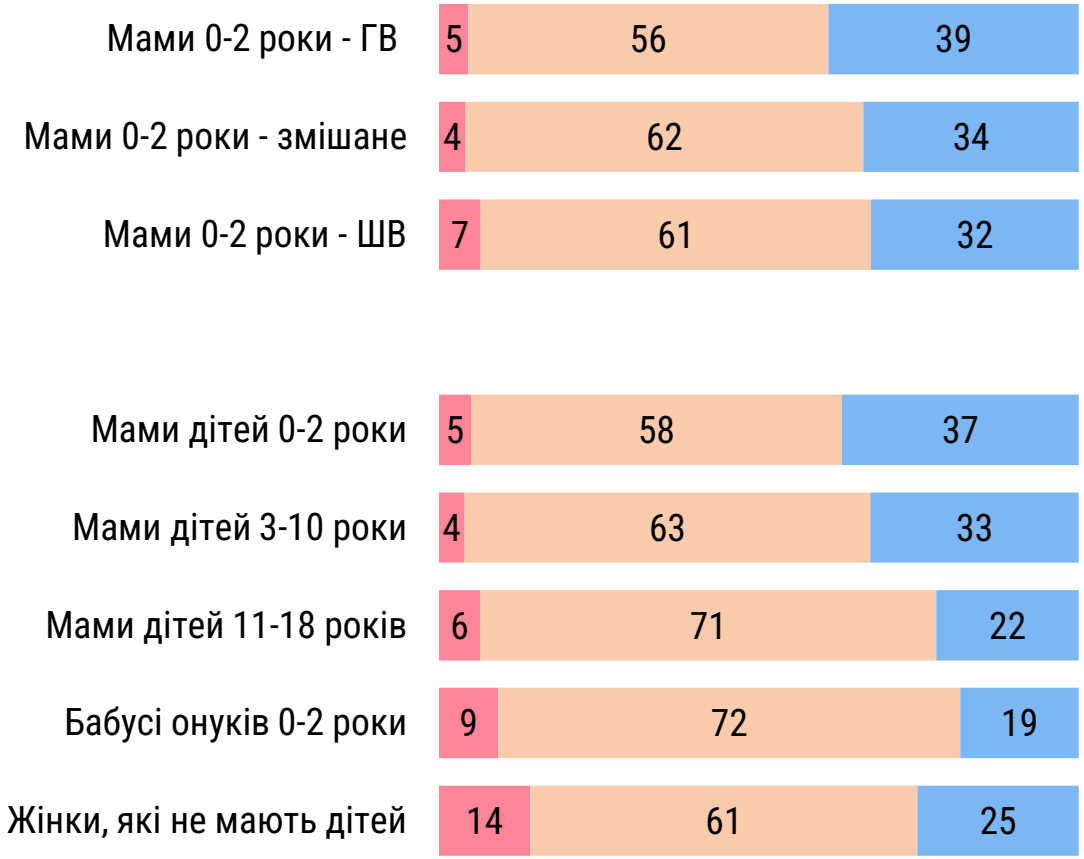

Експеримент: грудне вигодовування у публічному місці

Ми розповіли респондентам історію про маму, яка хоче нагодувати дитину та запитали, як краще діяти мамі: все ж годувати в публічному місці чи шукати інше місце/піти додому. Віньєтковий дизайн.

© Rating Group | Усі права захищено

Порівняння аудиторій

*«Оксана має дитину, якій **[вік дитини]**, і вона на грудному вигодовуванні. Вона вийшла з дитиною **[у яке публічне місце]**. Дитина почала плакати і захотіла їсти. Їй потрібно погодувати дитину. Оксана **[має чи не має з собою накидку, якою можна накритись]**» Як Ви вважаєте, що вона має робити?*

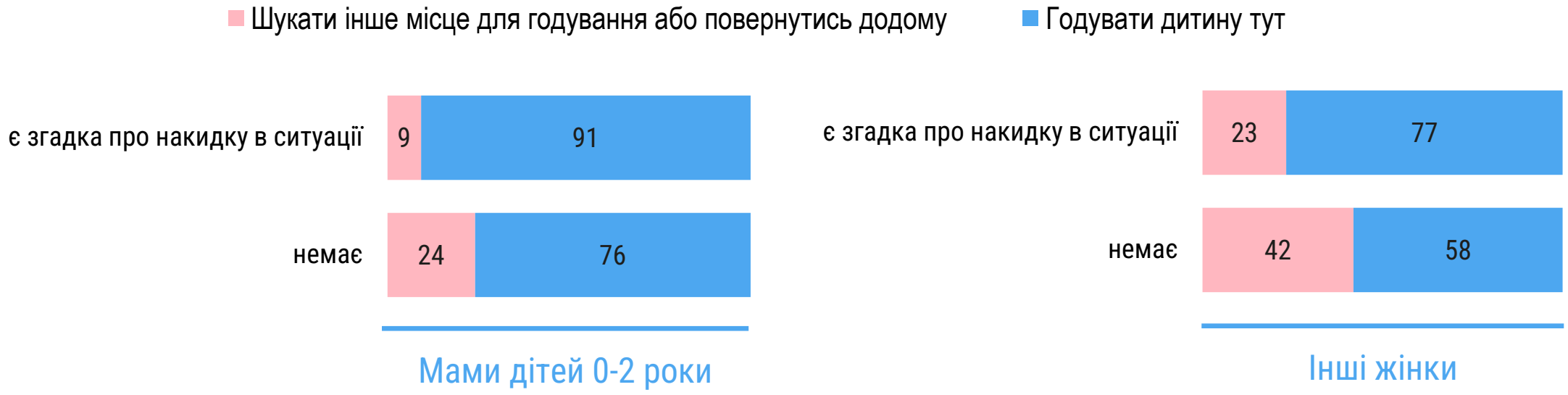

Експеримент: грудне вигодовування у публічному місці

Ми розповіли респондентам історію про маму, яка хоче нагодувати дитину та запитали, як краще діяти мамі: все ж годувати в публічному місці чи шукати інше місце/піти додому. Віньєтковий дизайн.

© Rating Group | Усі права захищено

Порівняння аудиторій

*«Оксана має дитину, якій **[вік дитини]**, і вона на грудному вигодовуванні. Вона вийшла з дитиною **[у яке публічне місце]**. Дитина почала плакати і захотіла їсти. Їй потрібно погодувати дитину. Оксана **[має чи не має з собою накидку, якою можна накритись]**» Як Ви вважаєте, що вона має робити?*

Експеримент: грудне вигодовування у публічному місці

Ми розповіли респондентам історію про маму, яка хоче нагодувати дитину та запитали, як краще діяти мамі: все ж годувати в публічному місці чи шукати інше місце/піти додому. Віньєтковий дизайн.

© Rating Group | Усі права захищено

Порівняння аудиторій

*«Оксана має дитину, якій **[вік дитини]**, і вона на грудному вигодовуванні. Вона вийшла з дитиною **[у яке публічне місце]**. Дитина почала плакати і захотіла їсти. Їй потрібно погодувати дитину. Оксана **[має чи не має з собою накидку, якою можна накритись]**» Як Ви вважаєте, що вона має робити?*

rating group

Робота педіатрів й сімейних лікарів з грудним вигодовуванням

Як часто Ви стикаєтесь із ситуаціями, коли дитина переходить на суміш у перші 6 місяців життя ?

© Rating Group | Усі права захищені

Опитування лікарів

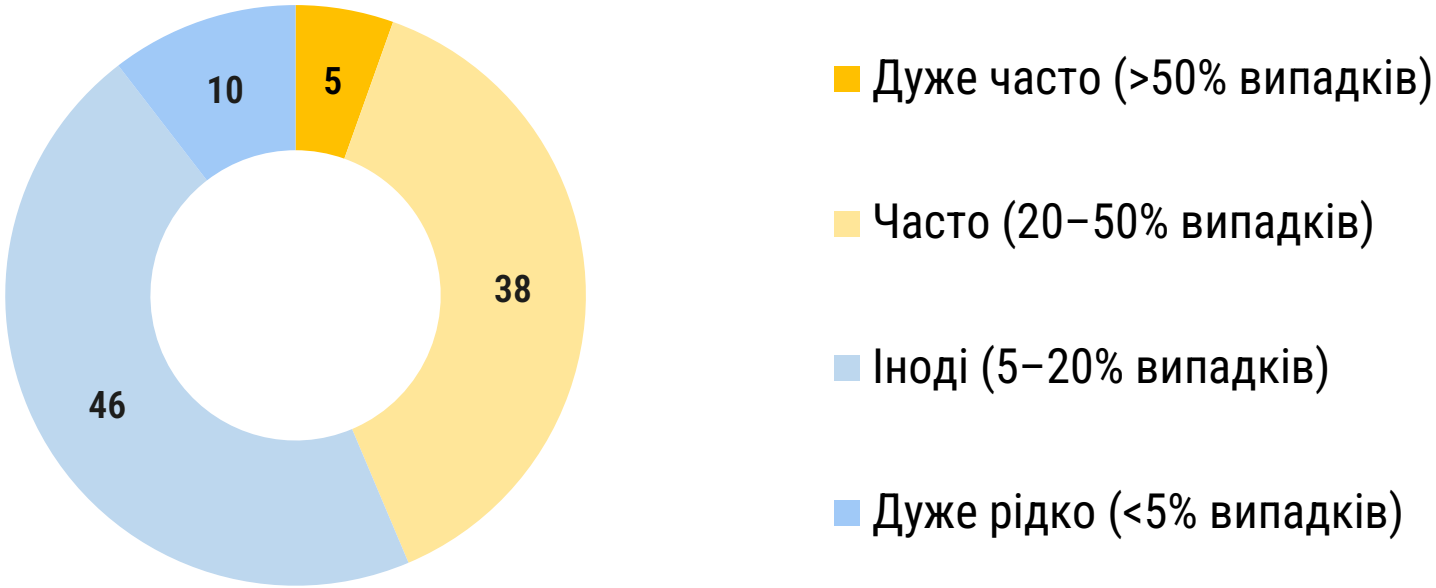

Чи існують у Вашій практиці стандартизовані протоколи для введення суміші ?

© Rating Group | Усі права захищені

Опитування лікарів

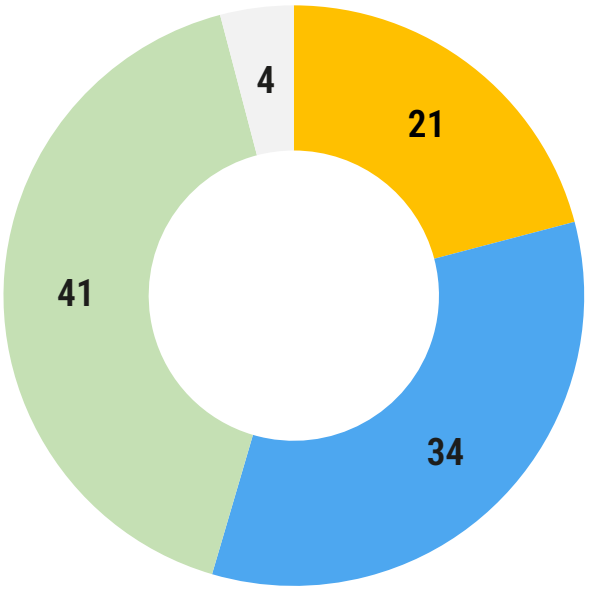

- Орієнтуємось на національні протоколи
- Орієнтуємось на міжнародні рекомендації
- Рішення приймається індивідуально
- Не знаю / не впевнений

Чи проходили ви спеціальне навчання з питань лактації?

© Rating Group | Усі права захищені

Опитування лікарів

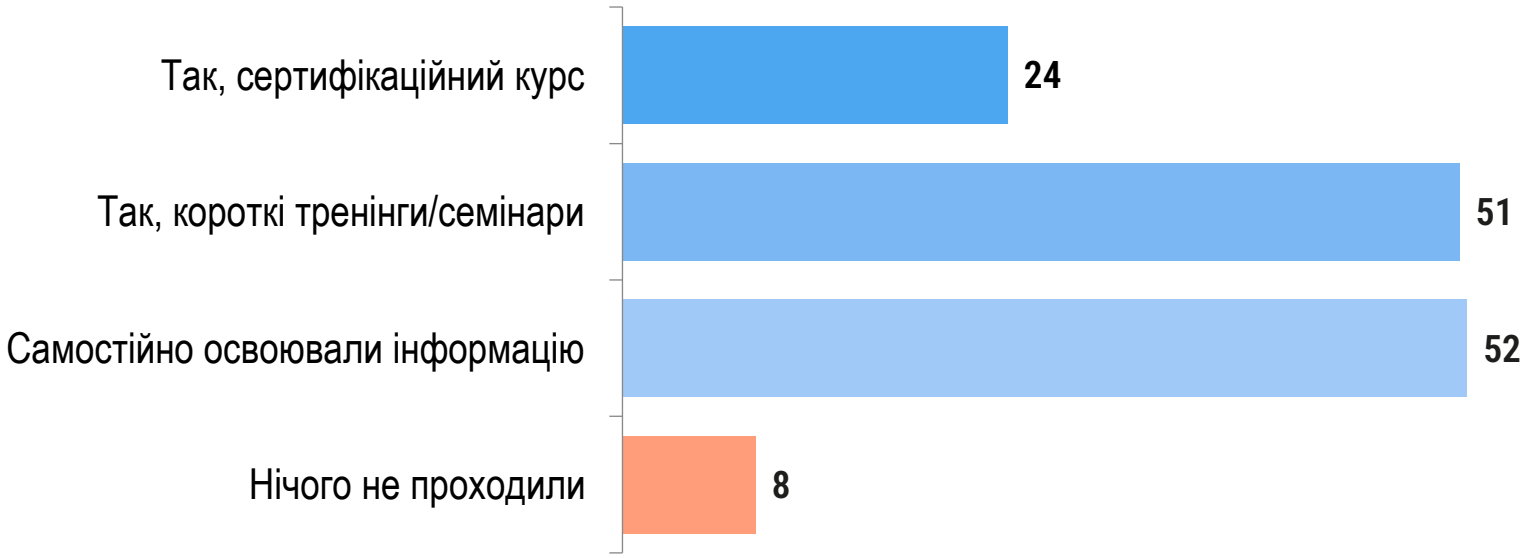

«пройшла курс від Unicef, але сертифікат не отримала через закриття проекту

Якщо батьки думають щодо переведення на суміш, зазвичай Ви:

© Rating Group | Усі права захищені

Опитування лікарів

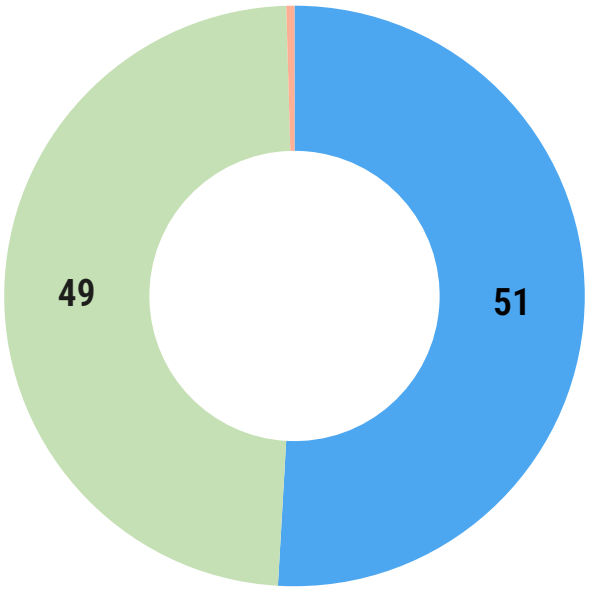

- Наполягаю на збереженні грудного вигодовування
- Раджу зберегти грудне, але даю рекомендації і по суміші
- Раджу перейти на суміш і одразу допомагаю з її вибором
- Нічого не раджу, не впливаю на їх рішення

У випадку яких з цих скарг Ви рекомендуєте докорм/переведення на суміш?

Оберіть **все що підходить**

Опитування лікарів

© Rating Group | Усі права захищені

Який показник Ви зазвичай вважаєте НЕДОСТАТНІМ для прибавки ваги за місяць?

Відкрита відповідь

Опитування лікарів

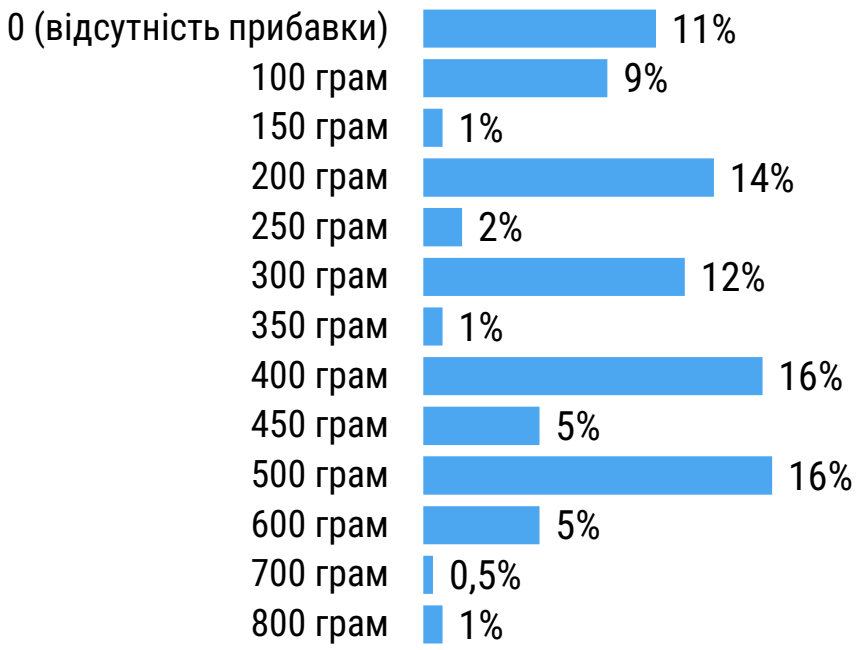

! Важливо – питання мало загальний характер, не було уточнення про який саме вік/місяць йде мова. Тільки троє лікарів записали, що цей показник залежить від віку, параметрів дитини, наприклад:

- *«менше 800 грам в перші місяці»*
- *«Недостатня прибавка: менше 500 г/міс у перші 3 міс життя; менше 300 г/міс у 4–6 міс; менше 150–200 г/міс після 6 міс. Також важливо оцінювати динаміку по кілька місяців, зріст, показники ВООЗ (percentile/SD-score) та індивідуальні особливості дитини.»*
- *«якщо ІМТ нижче 16,5»*

© Rating Group | Усі права захищені

Як ви зазвичай оцінюєте скарги матері на недостатню кількість молока?

Оберіть **все що підходить**

Опитування лікарів

*«за необхідності проводжу **консультацію вдома**, де оглядаю і маму також»*
*«раджу **зважування** дитини при кожному годуванні»*
*«рекомендую **відпочивати** більше та **нічне годування**»*

© Rating Group | Усі права захищені

До якого віку Ви зазвичай радите мамам годувати дитину грудьми ?

© Rating Group | Усі права захищені

Опитування лікарів

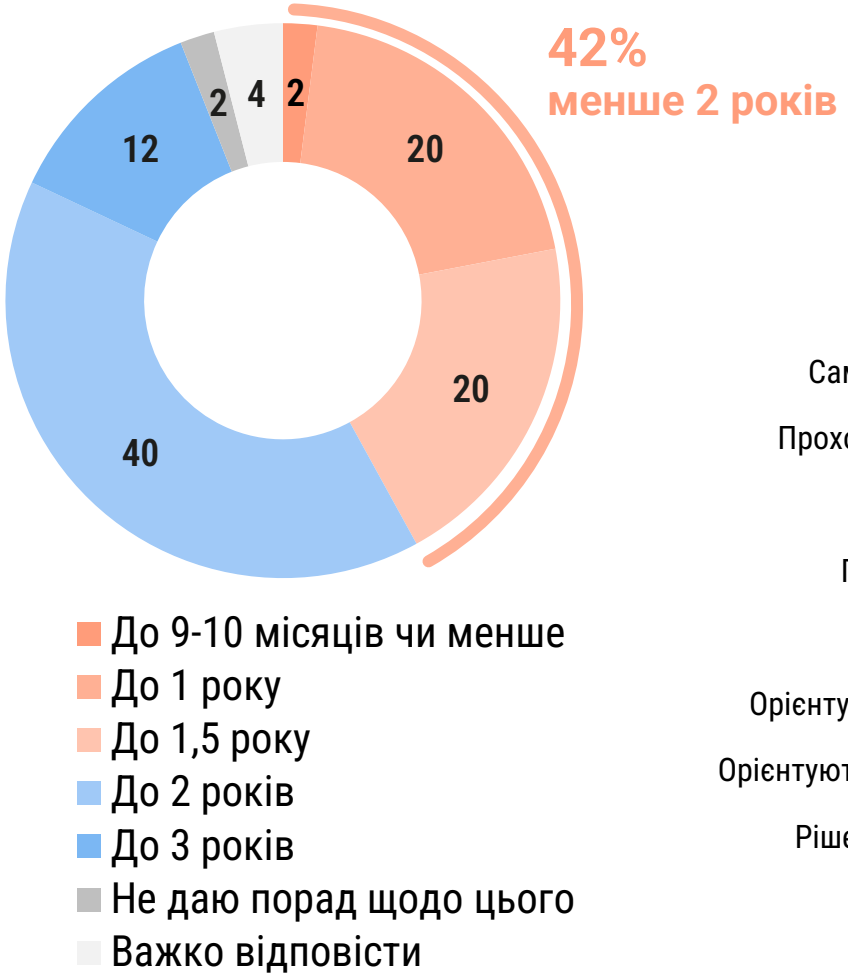

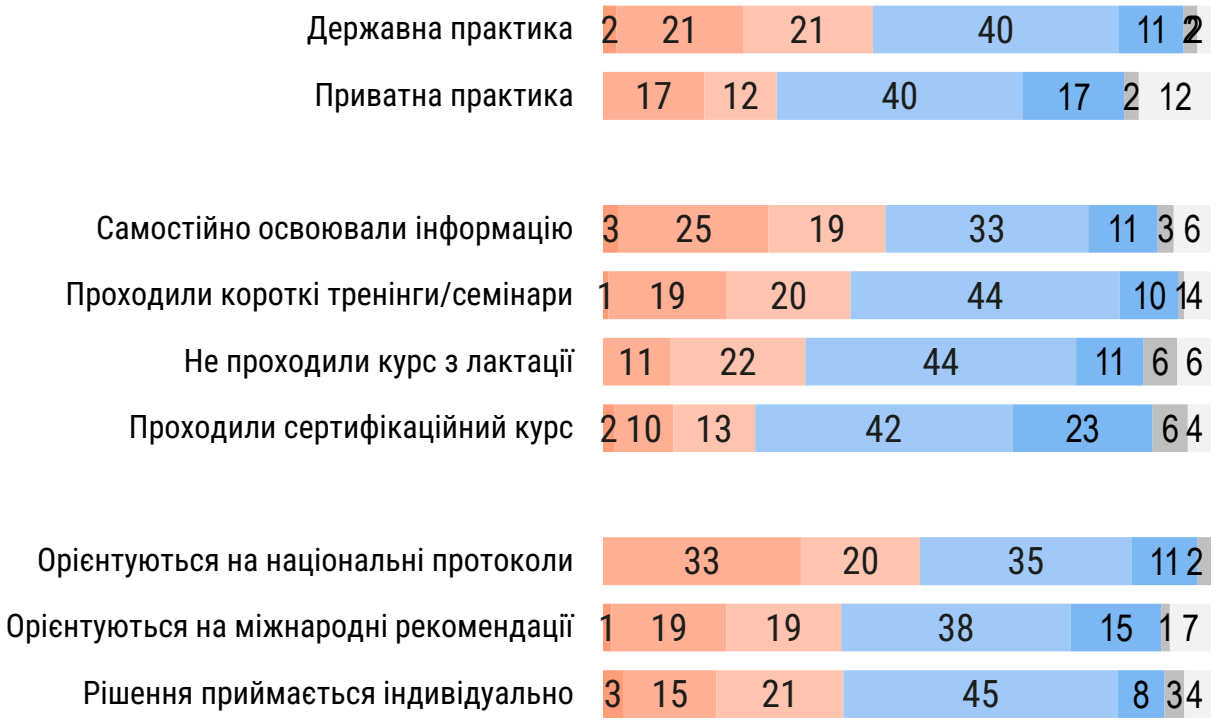

На Вашу думку, годувати грудьми дитину віком 2 роки це:

Опитування лікарів

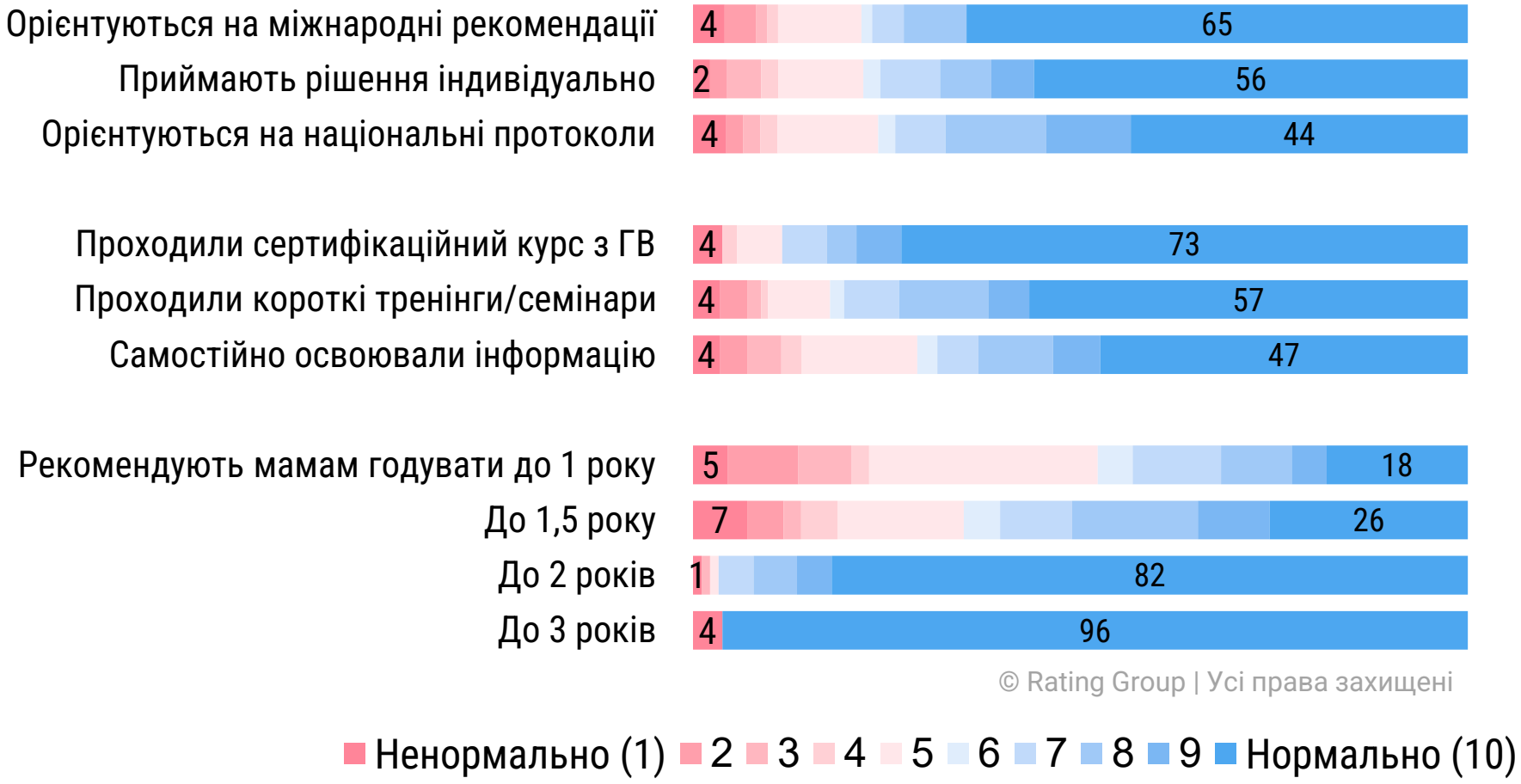

© Rating Group | Усі права захищені

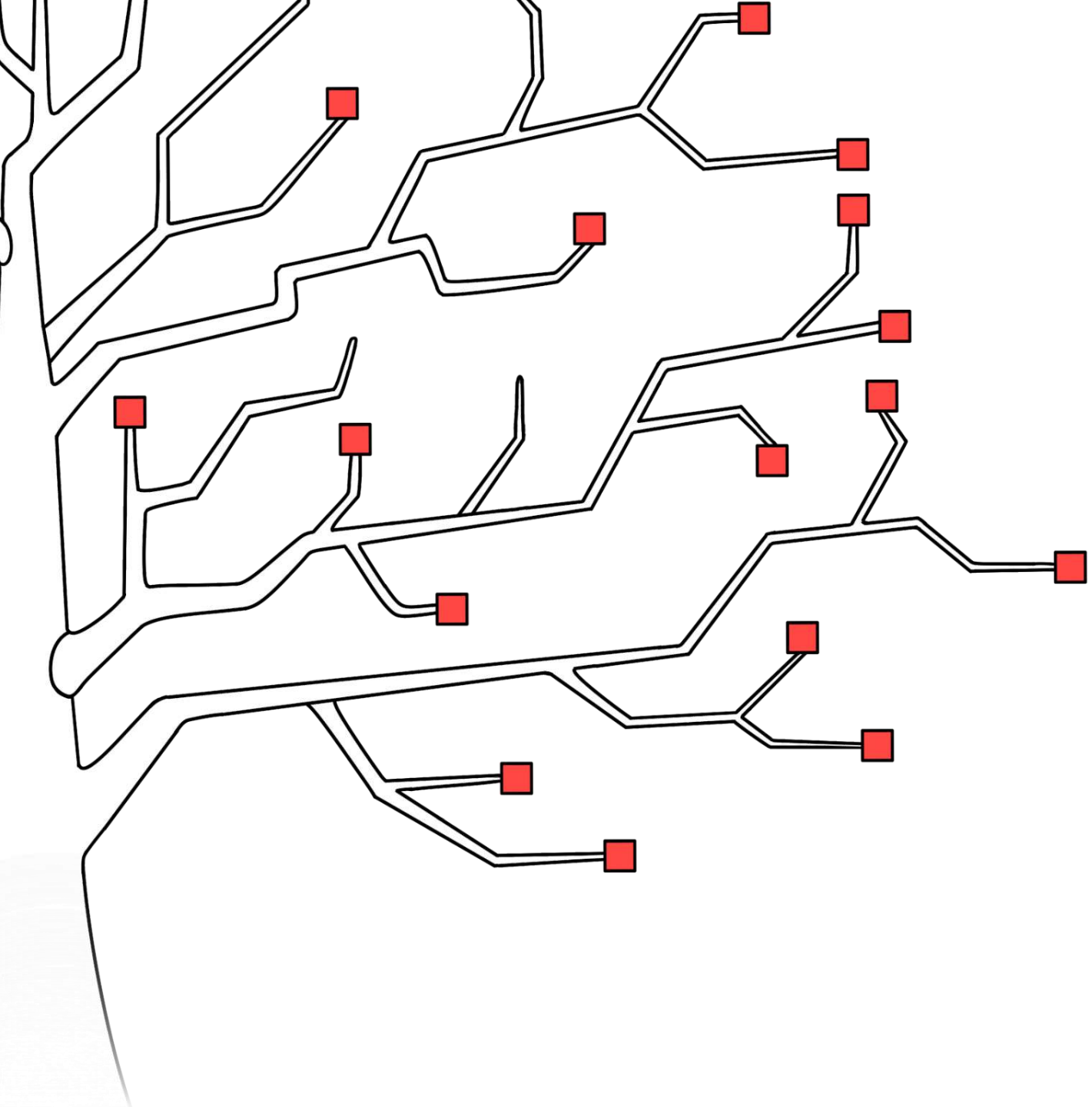

Rating Group
01010, м. Київ, вул. Еспланадна 20
ratinggroup.ua
info@ratinggroup.ua

rating group